

Анекс школског програма

Предмет: Српски језик, разред : V

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
КЊИЖЕВНОСТ	<p>-Ученик разликује књижевни и некњижевни текст, упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности;</p> <p>-чита са разумевањем и уме да опише свој доживљај различитих врста књижевних дела, као и одабране примере осталих типова текстова;</p> <p>-очекивани је исход да ученик разликује и одређује књижевни род и књижевну врсту и разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности;</p> <p>- разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији;</p> <p>-анализира елементе</p>	<p>Окосницу програма књижевности чине текстови из лектире која је разврстана по књижевним родовима лирика, епика и драма и избором нефикционалних, научнопопуларних и информативних текстова, као и избором дела завичајног аутора.</p> <p>У оквиру лирике ученици читају народне митолошке и обредне песме, као и ауторску лирику подељену на описну, родољубиву и љубавну разликујући песника од лирског субјекта и друге књижевне термине и појмове (версификацију, стилске фигуре и уопште одлике лирске поезије)</p>	<p>Начини остваривања општих и међупредметних компетенција кроз исходе и садржаје заснива се на читању и тумачењу књижевних и некњижевних дела, разивљањем читалачких компетенција које подразумевају истраживачко посматрање, подстичу емоционално и фантазијско уживљавање, имагинацију, богаћење асоцијативних моћи и изграђују морално просуђивање (доживљајно, истраживачко, летимично читање).</p> <p>Различит избор дела омогућава компаративни приступ проучавању литерарног стваралаштва уз одабир различитих нивоа</p>

	<p>композиције лирске песме (строфа, стих, рима), као и епског дела(епика у стиху и у прози, делове фабуле, поглавља, епизоде) и драмског дела (чин, сцена, појава);</p> <p>-Ученик разликује појам песника и појам лриског субјекта; појам приповедача у односу на писца</p> <p>-разликује облике казивања;</p> <p>-увиђа звучне, визуелне, тактилне и друге елемене песничке слике;</p> <p>-ученик одређује стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту;</p> <p>- уме да процени основни тон певања, приповедања или драмске радње;</p> <p>-развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела;</p> <p>-уме да одреди тему и главне и споредне мотиве;</p> <p>-анализира узрочно-последично низање мотива и</p>	<p>Садржаји епског књижевног рода подељени су на народну епску књижевност (епика у стиху - епска песм) и епику у прози (шаливе народне приче, приче о животињама и басне).</p> <p>Другу целину чини епска ауторска књижевност канонских писаца (И. Андрић, М. Глишић, Б. Ћопић и други) и модерних аутора (Ц. Толкин, И.Кларов, Д. Алексић и други)</p> <p>Научно популарни и информативни текстови обogaћени су ауторским делима М. Петровића Аласа, М. Миланковића - према избору наставника а у договору са ученицима.</p> <p>Основе драме као књижевног рода упознаће кроз комедије Д. Радовића, Б. Нушића, као и појмовима чин, појава, лица</p>	<p>обrade: интерпретација, приказ или осврт.</p> <p>разлике у укупној уметничкој и информативној вредности појединих текстова утичу на одговарајућа методичка решења (прилагођавање читања врсти текста, опсег тумачења текста у зависности од сложености његове сруктуре, повезивање и груписање са одговарајућим садржајимаиз других предметних подручја - граматике, правописа и језичке културе)</p> <p>Корелативност је омогућена адекватним комбиновањем обавезних и изборних дела.</p> <p>Тиме се ученици укључују у све сфере друштвеног живота, оспособљавају за суочавање за променама, правим вредностима и деловање са критичким ставом (дебате).</p> <p>Хоризонталну корелацију</p>
--	---	---	---

	<p>илуструје особине ликова примерима из текста; -илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; -уважава националне вредности и негује српску културно-историјску баштину; -ученик уме да наведе личне добити од читања и константно напредује у стицању читалачких компетенција; -упоређује књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст;</p>	<p>у драми, драмска радња, костим, гума, режија. сафржај упознавања са овом врстом уметности подразумевање и две врсте драме: једночинка и радио-драма.</p> <p>Међу делима завичајних аутора ученици ће изучавати дело Зорке Кнежевић која је локални писац са темом конкретне средине којој школа припада. Саджај програма наставе српског језика и књижевности подразумева и посету позиришту или биоскопу.</p>	<p>остварујемо кроз све начине локализације текстова (историјски контекст и географски); уочавање карактеристика личности повезује се са ликовном културом и израдом портрета; народна књижевност се проучава у корелацији са предметима музичка култура, верска настава, свакодневни живот у прошлости итд. Вертикална корелација подразумева присећање и обнављање садржаја из претходних разреда који су већ обрађивани (неке врсте речи, реченични чланови...), али и других наставних предмета као што су природа и друштво (преткосовске песме са оним што су радили о Немањићима и Мрњавчевићима); Начин коришћења локалне средине у остваривању исхода је посебно погодан за уочавање неправилности приликом обраде падежних</p>
--	---	--	--

<p>ЈЕЗИК</p> <p>ГРАМАТИКА (МОРФОЛОГИЈА, СИНТАКСА)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разликује променљиве од непроменљивих речи; - разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију; - разликује основне функције и значења падежа, употребљава падеже у складу са нормом; - употребљава глаголске облике у складу са нормом савременог српског књижевног језика; - разликује основне реченичне чланове (у типичним ситуацијама); 	<p>Садржаји наставе из језика подељени су програм граматике, а у оквиру граматике на изучавање на првом месту морфологије. Морфолошки садржаји односе се на изучавање променљивих и непроменљивих речи са напоменом да су неки бројеви непроменљиви, те да неки прилози имају компарацију. У оквиру промене именица, деклинације битно је разликовати граматичку основу од наставака за облик. Посебна пажња се даје основним функцијама и значењима падежа. садржаји наставе упознавања са глаголским облицима подразумевају разликовање глаголског вида и глаголског рода, личних и неличних глаголских облика и сам</p>	<p>облика тј. одступања од књижевног језика локалног становиштва. Вежбања заснована на коришћењу примера из непосредне говорне праксе кроз њихово исправљање.</p> <p>Кроз исправљање и уочавање правописних грешака у СМС комуникацији и другим типовима комуникације преко интернета начин је да се учи на личним и туђим грешкама о правописним правилима (велика слова, интерпункција, састављено и растављено писање речи)</p> <p>Начини коришћења ИКТ у настави српског језика и књижевности су многобројни. Од израде заједничких презентација за одређене наставне јединице скупљањем материјала са различитих сајтова, преко виртуелних посета музеја и градова након читања књижевних дела, до гледања</p>
---	--	--	---

<p>ПРАВОПИС</p>	<p>-доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова; -користи правопис (школско издање)</p>	<p>појам променљивости личних глаголских облика (конјугација). Синтаксички садржај наставе петог разреда подразумева предикатску реченицу - предикат (глаголски и именски); слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду; прави и неправи објекат и прилошке одредбе.</p> <p>Велико словоу вишечланим географским називима, као и у називима институција, предузећа, установа, организација (типични примери); Посебна пажња посвећена је писању великог и малог слова присвојних придева. Заменица Ви из поштовања. Одрична речца НЕ уз именице, придеве и глаголе; префикс НАЈ у суперлативу. Правопис се посебно бави садржајима употребе</p>	<p>екранизованих књижевних дела који могу послужити за компаративну анализу и уочавање разлике између књижевне и филмске уметности као и природом два медија. Тиме ће развијати и своју медијску писменост. Начин писања домаћих задатака подразумеваће писање једног броја истих латиницом, као и два исправка школских писмених задатака.</p>
-----------------	---	---	---

ОРТОЕПИЈА	<p>-правилно изговара речи водећи рачуна о месту и интонације реченице; -говори јасно поштујући књижевнојезичку норму; -течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове;</p>	<p>интерпункцијских знакова.</p> <p>Место акцента у вишесложним речима и то на овом нивоу само у типичним случајевима. Интонација и паузе везане за интерпункцијске знакове, интонација упитних и узвичних реченица. Артикулација гласова гласним читањем брзалица.</p>	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	<p>-користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог;</p>	<p>Препричавање, причање, описивање -уочавање разлике између говорног и писаног језика. Писање писма (приватно, службено, имејл). богаћење речника: синоними</p>	

	<p>-издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста);</p> <p>-саставља говорни или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште;</p> <p>-проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту;</p> <p>-напапет говори одабране књижевне текстове или одломке;</p>	<p>антоними; некњижевне речи и туђице - њихова замена језичким стандардом; уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у тексту и говору.</p> <p>Техника израде писменог састава (тежиште теме, избор и распоред грађе, основни елементи композиције и груписање грађе према композиционим етапама. Пасус као ужа тематска целина и његова композицијско-стилска функција.</p> <p>Обавезни део садржаја језичке културе је израда осам домаћих задатака и четири школска писмена задатка.</p>	
--	--	---	--

Предмет : Француски језик, разред : V

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
<p>Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање, тражење/давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; - постави и одговори на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); раговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (СМС, имејл, формулари, чланске карте, опис фотографије и сл.)</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Salut! Bonjour! Bonsoir! Bonne nuit!</i></p>	<p>Комуникативна настава језик сматра средством комуникације, стога је и програм усмерен ка исходима који указују на то шта је ученик у комуникацији у стању да разуме и продукује.</p> <p>Активности које у настави оспособљавају ученика да комуницира и користи језик у свакодневном животу, у приватном, јавном или образовном домену су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дијалог - драмске активности - игровне активности - слушање аутентичног аудио материјала - коришћење едукативних сајтова (TV5 monde, http://enseigner.tv5monde.com/?utm_source=tv5monde&utm_medium=metanav&utm_campaign=langue-

		<p><i>Bonjour, Monsieur. Au revoir, Madame.</i> <i>A demain. A bientôt. A tout à l'heure. A plus tard. Je m'appelle Milica.</i> <i>Moi, c'est Marko. Tu t'appelles comment?</i> <i>Comment t'appelles-tu?</i> <i>J'habite à Kragujevac, en Serbie. Tu habites où? C'est quoi, ton nom/ton adresse? Comment allez-vous? Comment vas-tu?</i> <i>Je vais bien, et vous/et toi? Ça va, et toi? Qui est-ce?</i> <i>Comment s'appelle-t-elle? J'ai onze ans. Et toi, tu as quel âge? Ça c'est mon frère. Tu connais ma cousine? Non, je ne la connais pas.</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: устаљена правила учтивости; имена, презимена и надимци; адреса; формално и неформално представљање; степени сродства и родбински односи; нумерисање спратова</p>	<p>francaise_enseigner-le-francais, languages online, http://www.languagesonline.org.uk/Hotpotatoes/Index.htm, YouTube канал и сл.) -реализација мини пројеката по избору ученика (у зависности од теме пројекта, оствариће се корелација са другим предметима) -рад у паровима -рад у групи -рад са презентацијама -симулирање ситуација из свакодневног живота -израда панона, постера и сл. -писање честитки, позивница, мејлова, порука -учествовање у обележавању Месеца Франкофоније (приредба, квиз и сл.) -играње игрица на мобилном телефону -писање кратких састава на задате теме или теме које сам ученик изабере.</p> <p>Корелације: -српски језик -енглески језик</p>
--	--	--	---

<p>Описивање карактеристика живих бића, предмета, појава и места</p>	<p>- разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; - упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставна језичка средства;</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих описа живих бића, предмета, појава и места и њиховог поређења; усмено и писано описивање/поређење живих бића, предмета, појава и места; израда и презентација пројеката (постера, стрипова, ППТ-а, кратких аудио/видео записа и сл.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Ma meilleure amie s'appelle Ivana: elle est petite et blonde. Elle a les cheveux blonds et les yeux marron. Elle est sportive. Sylvie est plus grande que sa soeur. Nous sommes plus rapides que vous. Le chien de mon voisin est grand et noir.</i></p>	<p>-географија -грађанско васпитање -ликовна култура -информатика -историја</p>
---	--	--	---

<p>Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставније предлоге и одговори на њих; - упути једноставан предлог; - пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање; 	<p><i>C'est un chien calme et gentil. J'ai un nouveau portable. C'est un appareil très moderne. C'est le modèle de la dernière génération. Paris est la plus grande ville de France. A Paris il y a beaucoup de monuments, célèbres dans le monde entier.</i></p> <p>Описни придеви: род, број и место. Поређење придева (plus grand, meilleur). Презентативи (c'est/ce sont...) Презен фреквентних глагола, рачунајући и повратне. (Интер)културни сдржаји: градови, села, природна станишта; биљни и животињски свет.</p> <p style="text-align: center;">Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој</p>	
---	--	--	--

		<p>активности; писање позивнице за прославу/журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/изговора.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Tu aimerais aller au cinéma avec moi? Viens chez moi après l'école. On joue ensemble dans la cour de récré? Oui, c'est une bonne idée! Oui, avec plaisir. Désolée, je ne peux pas. Je suis occupée.</i></p> <p><i>Je t'invite à ma boum. C'est samedi soir à 20 heures, chez moi.</i></p> <p>Питање интонацијом. Императив. Негација (ne/n'... pas). Заменица on. Презентативи (c'est/ce sont...) Презент фреквентних</p>	
--	--	---	--

<p>Изражавање молби, захтева, обавештења,</p>	<p>-разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; -упути једноставне молбе и захтеве; -затражи и пружи кратко</p>	<p>неправилних глагола. (Интер)културни садржаји: прикладно позивање и прихватање/одбијање позива.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих исказа којима</p>	
--	--	---	--

<p>ИЗВИЊЕЊА И ЗАХВАЛНОСТИ</p>	<p>обавештење; -захвали и извини се на једноставан начин; -саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује;</p>	<p>се тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава жеља, извињење, захвалност; усмено и писано тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање жеља, извињења и захвалности.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Tu peux m'aider, s'il te plaît? On met la table ensemble? Madame, est-ce que je peux aller aux toilettes? Pourriez-vous me dire où se trouve...? Tu viens voir un film chez moi? Voilà. Merci pour ton invitation! Je t'en prie. Oui, pourquoi pas? Le concours aura lieu dimanche à 15 heures. Ne partez pas sans moi! Est-ce que tu pourrais me prêter ton portable? Tu veux me donner ton numéro de téléphone?</i></p> <p>Питање интонацијом. Негација (ne/n' ... pas).</p>	
--------------------------------------	--	--	--

		<p>Заменица оп. Футур први. Презентативи (voilà) (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације.</p>	
	<p>- разуме и следи</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p>	

<p>Разумевање и давање упутстава</p>	<p>једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком и без ње; -да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи/прави, напише рецепт и сл.);</p>	<p>Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за компјутерску или обичну игру, употребу апарата, рецепт за прављење јела и сл.) са визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Il faut faire attention. Appuyez sur le bouton. Composez le numéro 16 et attendez le signal sonore. Cliquez sur l'émoticone! Lancez le ballon et courez vite! Comment ça marche?</i></p> <p><i>Coupez les pommes en morceaux. Il faut mettre du beurre.</i></p> <p>Императив. Партитивни члан (du/de la/de l'/des). Питања са упитним речима (comment). Основни бројеви до 100,</p>	
---	--	--	--

		<p>стотине до 1000. Конструкција il faut са инфинитивом.</p> <p>(Интер)културни садржај: традиционалне/омиљене врсте јела.</p>	
--	--	--	--

<p>Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја, честитање на успеху и изражавање жаљења</p>	<p>-разуме честитку и одговори на њу; -упути пригодну честитку; -разуме и, примењујући једноставнија језичка срдства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја;</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се описују и честитају празници, рођендани и значајни догађаји; описивање празника, рођендана и значајних догађаја; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање пригодних честитки у усменом и писаном облику; израда и презентација пројеката у вези са прославом празника, рођендана и значајних догађаја.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Pour Noël on décore le sapin et on offre des cadeaux. Nous mangeons de la bûche ed de la dinde aux marrons. On dit: Joyeux Noël! Pour la fête du Nouvel An on fait des feux</i></p>	
---	---	--	--

		<p><i>d'artifice dans toutes les villes de France. On dit: Bonne année! Merci, à toi/à vous aussi! A vous de même! Dans mon pays on célèbre... Ma fête préférée est... Bon anniversaire! Félicitations! Je suis contente pour toi!</i></p> <p>Заменица оп. Узвичне реченице. Презент фреквентних глагола. (Интер)културни садржаји: значајни празници и догађаји и начин обележавања/прославе; честитање.</p>	
--	--	---	--

<p>Описивање догађаја и способности у садашњости</p>	<p>-разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности; -размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; -опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности и способности користећи неколико везаних исказа;</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/активностима и способностима; усмено и писано описивање сталних уобичајених и тренутних догађаја/активности и способности (разговор уживо или путем телефона, разгледница, СМС порука, имејл и сл.)</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Tu habites dans un appartement ou dans une maison? J'habite au premier étage, dans un petit appartement. Ma soeur ne va pas à l'école, elle a cinq ans.</i></p>	
---	---	---	--

Qu'est-ce que tu fais le dimanche? A quelle heure tu te lèves? Elle ne fait jamais le ménage. J'aide mon grand-père à laver la voiture. Quand le Carnaval de Nice a-t-il lieu? C'est moi qui donne à manger au chat. Ce matin, nous partons en vacances. Je fais mes devoirs maintenant, je ne peux pas sortir. Je prends toujours ma douche le soir. Je parle trois langues. Je suis bon/bonne en maths.

Предлози.
Сажети члан (au, du).
Члан испред имена дана.
Негација (ne/n' ... pas).
Питања са упитним речима (que, quel, quand).
Редни бројеви до 20.
Прилози за време (maintenant, toujours).
Презент фреквентних глагола.
(Интер)културни садржаји:
породични живот; живот у школи-наставне и ваннаставне активности; распуст и путовања.

<p>Описивање догађаја и способности у прошлости</p>	<p>-разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; -размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; -опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости; -опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.;</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање описа и усмено и писано разумевање исказа у вези са догађајима/активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање догађаја/активности и способности у прошлости; израда презентација и пројеката о историјским догађајима, личностима и сл.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Où étais-tu samedi dernier à huit heures? J'étais chez moi. Tu as regardé la télé hier soir?</i></p>	
--	---	---	--

		<p><i>Oui, j'ai regardé un dessin animé./Non, je n'aime pas beaucoup la télé. Je suis allée à la piscine lundi matin. Où as-tu passé tes vacances? Comment avez-vous voyagé? Nous avons visité Paris pendant les vacances d'été. Nous avons pris l'avion. Vous vous êtes bien amusés? Oui, c'était super. Mon petit frère s'est ennuyé, il voulait visiter le Disneyland. Quand j'avais cinq ans, je savais déjà nager!</i></p> <p>Сложени перфекат. Имперфект. Питање интонацијом. Питања са упитним речима (où, comment). Негација (ne/n' ... pas).</p> <p>(Интер)културни садржаји: историјски догађаји и открића; важније личности из прошлости (историјске личности, писци, књижевници/е, научници/е, уметници/е и сл.</p>	
--	--	---	--

<p>Исказивање жеља, планова и намера</p>	<p>-разуме жеље, планове и намере и реагује на њих; -размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; -саопшти шта он/она или неко други жели, планира, намерава;</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих текстова у вези са жељама, плановима и намерама; усмено и писано договарање о жељама, плановима и намерама (телефонски разговор, разговор уживо, СМС, имејл и сл.)</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Plus tard, j'aimerais devenir ingénieur. Il veut sortir avec ses</i></p>	
---	--	---	--

	<p>-разуме и реагује на</p>	<p><i>copains.</i> <i>Je vais faire mes devoirs cet après-midi. Qu'est-ce que tu vas faire dimanche soir? Mes parents vont voir leurs amis, alors je vais jouer à Pokémon sur mon ordinateur.</i></p> <p>Блиски футур. Кондиционал глагола aimer. Питања са упитним речима (que). Присвојни придеви. (Интер)културни садржаји: свакодневни живот и разонода; породични односи.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима и осећањима; усмено и писано</p>	
--	-----------------------------	--	--

<p>Исказивање потреба, осета и осећања</p>	<p>свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; -изрази основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;</p>	<p>договарање у вези са задовољавањем потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писано исказивање својих осећања и реаговање на туђа.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>J'ai chaud/froid/faim/soif/sommeil. Enlève/Mets ton pull. Prends du pain et du fromage. Il y a des jus de fruits, sers-toi. Nous sommes tous fatigués. On pourrait se coucher. Je suis content/e de te voir. Oh, quel dommage! Je suis désolée!</i></p> <p>Императив: Кондиционал глагола pouvoir. Партитивни члан (du/de la/de l'/des). Презентативи (il y a). Презент фреквентних глагола, рачунајући и повратне. (Интер)културни садржаји: мимика и гестикулација; употреба емотикона.</p>	
---	---	---	--

Исказивање просторних	<ul style="list-style-type: none">-разуме једноставна питања и одговори на њих;-разуме обавештења о простору и величинама;-описује специфичније	<p style="text-align: center;">Језичке активности комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих текстова у вези са специфичнијим просторним односима и величинама; усмено и писано размењивање информација у вези са просторним односима</p>	
------------------------------	---	---	--

<p>односа и величина</p>	<p>просторне односе и величине једноставним, везаним исказима;</p>	<p>и величинама; усмено и писано описивање просторних односа и величина.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Où se trouve la bibliothèque, s'il vous plait? Première rue à droite, puis deuxième à gauche. C'est la chambre de ton frère? Non, sa chambre est à côté de la salle de bains. Qu'est-ce qu'il y a derrière le fauteuil? Ton livre est sous la table. Où est-elle? A l'école? Non, au supermarché/parc/à la boulangerie. Combien mesure la Tour Eiffel? Cette rivière est profonde? Oui, : elle a trois mètres de profondeur. L'éléphant est plus gros que l'hippopotame. La baleine bleue est le plus grand animal de la planète. Ma ville se trouve au sud de la Serbie.</i></p> <p>Питање интонацијом. (Интер)културни садржаји:</p>	
---------------------------------	--	--	--

		<p>јавни простор; типичан изглед школског и стамбеног простора; природа.</p>	
	<p>-разуме, тражи и даје</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са хронолошким</p>	

**Исказивање времена
(хронолошког и
метеоролошког)**

једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту;
-описе дневни/недељни распоред активности;
-описе метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставнијим језичким средствима;

временом, метеоролошким приликама и климатским условима; усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности, метеоролошким приликама и климатским условима у ширем комуникативном контексту, израда и презентација пројеката (нпр. о часовним зонама, упоређивање климатских услова у својој земљи са климатским условима једне од земаља циљне културе и сл.)

Садржаји

*Quelle heure est-il? Il est cinq heures/il est midi. Il est deux heures et demie. Il est dix heures et quart. Il est onze heures moins le quart/dix.
Je suis née le 12 janvier. Il est né le jour de Noël. Christophe Colomb a découvert l'Amérique en 1492/au 15ème siècle. Quel temps fait-il? Il*

		<p><i>fait froid/chaud/beau. Il a fait beau hier? Non, il a plu. Il y avait du vent/des nuages/du brouillard. D'habitude, il fait chaud au mois de juin. Il pleut/neige beaucoup cet hiver.</i></p> <p>Основни бројеви до 100, стотине до 1000. Питање интонацијом. Питања са упитним речима (quel). Одређени члан испред датума (le 12 janvier). Униперсоналне конструкције (il est, il fait...). (Интер)културни садржај: климатски услови.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p>	
--	--	---	--

<p>Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза</p>	<p>- разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе; -размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу и сл) као и на своје и туђе обавезе; -представи правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства;</p>	<p>Слушање и читање исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писано саопштавање забрана, правила понашања и обавеза (нпр. креирање постера са правилима понашања, списка обавеза и сл.).</p> <p>Садржаји</p> <p><i>N'oublie pas ton portable. Vous ne pouvez pas vous asseoir ici, cette place est occupée. On peut se servir de son portable en classe? Non, c'est interdit! Ecrivez au stylo. Les élèves de cette école porte l'uniforme. Je dois réviser mes cours d'histoire aujourd'hui. Il faut nourrir le chat deux fois par jour.</i></p> <p>Питање интонацијом. Негација (ne/n' ... pas).</p>	
---	--	---	--

		<p>Конструкција il faut са инфинитивом. Показни придеви (ce/cet/cette/ces). Презентативи (c'est/ce sont...).</p> <p>(Интер)културни садржаји: понашање на јавним местима, значење знакова и симбола.</p>	
--	--	--	--

<p>Изражавање припадања и поседовања</p>	<p>-разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; -пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто;</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова с исказима у којима се говори шта неко има/нема или шије је нешто; постављање питања у вези са датом комуникативном ситуацијом и одговарање на њих.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>C'est ton chien? Non, il est à Pierre. A qui est cette trousse? A moi! C'est la maison de Philippe et de Sara. Ce ballon est à ce petit garçon. C'est la voiture de mes parents. Ce n'est pas à toi. Ce n'est pas ta carte, c'est celle de Sophie. Mina n'a pas de parapluie.</i></p> <p>Питање интонацијом. Негација (ne/n'... pas). Присвојни придеви.</p>	
---	--	---	--

<p>Изражавање интересовања, допадања и недопадања</p>	<p>-разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања; -опише своја и туђа интересовања и хобије и</p>	<p>Конструкције за изражавање припадања (à moi, à toi, à Pierre, à qui). Презентативи (c'est/ce sont...) (Интер)културни садржаји: породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са нечијим интересовањима, хобијима и ставрима које воли/не воли, које му/јој се свиђају/не свиђају; размена информација о својим и туђим интересовањима, хобијима, допадањима и недопадањима (телефонски разговор; интервју, обичан разговор са</p>	
--	---	--	--

	<p>изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;</p>	<p>пријатељима у школи и сл.); усмено и писано описивање интересовања, допадања и недопадања (писање имејла о личним интересовањима, хобијима, допадањима и недопадањима, листе ствари које му/јој се свиђају/не свиђају и сл.); истраживачке пројектне активности (нпр. колико ученика у одељењу воли/не воли пливање, скијање, тенис и сл.), графичко приказивање и тумачење резултата.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>La natation ma plait beaucoup. Quel est ton sport préféré? Je ne suis pas très sportif. Ma soeur fait du tennis, elle est très douée. Tu as un hobby? Oui, je collectionne les badges. Sophie adore danser. Tu aimes la danse, toi? La plupart des</i></p>	
--	---	---	--

garçons jouent au foot. Mais moi, je préfère lire/la lecture.

Питање интонацијом.
Негација (ne/n' ... pas).
Прилози за количину (beaucoup, très).
Презент фреквентних глагола укључујући и повратне.
(Интер)културни садржаји: интересовања, хобији, забава, разонода, спорт и рекреација; уметност (књижевност за младе, стрип, музика, филм).

**Језичке активности у
комуникативним
ситуацијама**

Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и

<p>Изражавање мишљења (слагања и неслагања)</p>	<p>-разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање;</p>	<p>писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Qu'est-ce que tu penses de...? Tu aimes ce groupe? S'il te plait, dis-moi si ... Tu es d'accord avec moi? Pas tout à fait... Oui, je suis tout à fait d'accord. Tu as raison. Exactement! C'est vrai/ce n'est pas vrai! Ça ne me plait pas, je trouve ça ennuyeux.</i></p> <p>Питање интонацијом. Презентативи (c'est/ce sont...).</p> <p>(Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима.</p>	
--	--	--	--

<p>Изражавање количина, бројева и цена</p>	<p>-разуме једноставне изразе који се односе на количину нечега; -пита и каже колико нечега има/нема, користећи једноставна језичка средства; -на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/израчуна колико нешто кошта; -састави списак за куповину намирница и количину намирница (две векне хлеба,</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини нечега; постављање питања у вези с количином и одговарање на њих, усмено и писано; Слушање и читање текстова на теме поручбине у ресторану, куповине, играње улога (у ресторану, у продавници, у кухињи...); писање списка за куповину; записивање и рачунање цена.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Combien y a-t-il d'élèves dans ta classe? Nous, on est 25. Combien de lait faut-il pour ce gâteau? Y a-t-il du beurre dans le frigo? Non, il n'y en a plus. Il faut 200 g de sucre. Achète un kilo d'oranges. Il n'y a pas de sel. Je voudrais deux cents grammes de jambon, s'il vous</i></p>	
---	--	---	--

	<p>пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.); -изрази количину у мерама- 100 г шећера, 300 г брашна и сл.</p>	<p><i>plait. Est-ce que je pourrais avoir un croissant, s'il vous plait? Voici votre jambon, cela fait cinq euros. Liste des courses : pain, sel, lait, beurre, chocolat. C'est un livre de cent pages. J'habite au sixième étage.</i></p> <p>Основни бројеви до 100, стотине до 1000. Редни бројеви до 20. Партитивно <i>de</i>. Презентативи (<i>c'est, voilà</i>). Кондиционал глагола <i>pouvoir</i> и <i>vouloir</i>.</p> <p>(Интер)културни садржаји: друштвено окружење; локалне мерне јединице, намирнице и јела специфични за циљну културу.</p>	
--	--	--	--

Предмет : Ликовна култура, разред : V

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
<p style="text-align: center;">Ритам</p>	<p>-Ученици треба да опишу ритам који уочавају у околини својој; -Граде правилан и неправилан ритам; -Сарађују са другом децом; -Исказују своје самостално мишљење;</p>	<p>Врсте ритма правилан и неправилан ритам. Ритам као принцип компоновања у ликовним делима. Различити ритмови као подстицај за стваралачки рад. Ритам у природи смена годишњих доба, таласи, падавине.</p>	<p>Настава ликовне културе је индивидуална и усмерена на целокупан развој ученика. Повезаност циљева у настави огледа се у повезаности ученика са културним садржајем како у теорији, тако и у пракси. Креативност у уметничком смислу је изражена највише код даровитих ученика. Основни услови за развој креативности су мотивација, знање, одушевљење. Од наставника се очекује да правилно протумачи и изабере теорију имајући у виду да је најбоље на једноставан начин пружити информације. Медијска писменост и комуникације је од изузетног значаја, као и информатичка. Стечено знање се примењује у свакодневном животу или наставку школовања.</p>
<p style="text-align: center;">Линија</p>	<p>-Изрази исту поруку писаном, вербалном или не вербалном комуникацијом; -Тумачи једноставне визуалне информације; -Опише линије које уочава у природи;</p>	<p>Врсте линија у окружењу и линије као тродимензионални облици. Уметнички цртеж, технички, илустрације... Поступци грађења цртежа уз помоћ различитих материјала.</p>	

Облик

- Утисак које остављају различите врсте линија;
- Гради линије од различитих врста материјала;
- Разматра у групи како је линија изразајно својство знања и примењивања;
- Да уз помоћ линија гради апстрактне и фантастичне облике;

- Преобликовање предмета у употребној вредности;
- Дизајн облика у производњи и примењивање знања;
- Пореди различите начине комуникације облика од праисторије до сада;

Текстурне линије и ритам линија.
Различити садржаји музика, окружење, текст, писмо...
утичу на стварање занимљивих линија.

Читање графике, рекламе, поруке.
Дводимензионални и тродимензионални облици.
Статички облици и супротно од њих динамички.
Кретање бића или машина.
Распоред облика у простору.
хоризонтално у односу на посматрача.
Обликовање употребних предмета и преобликовање материјала... рециклажног.

<p align="center">Визуелно споразумевање</p>	<p>-Да деца културно наслеђују зашто је важно познавање тога; -Да деца успеју да тумаче различите визуелне информације;</p>	<p>Орнаментика и уметничко наслеђе.</p> <p>Значај римских споменика по Србији. Познавање сопственог порекла као подстицај за развој туризма. Вербална комуникација, израз лица и карактеристичан положај тела.</p>	
---	---	--	--

Предмет: Музичка култура, разред: V

Теме	Исходи У оквиру области/теме ученик ће бити у стању да:	Садржаји	Начин остваривања програма
------	---	----------	----------------------------

<p>ЧОВЕК И МУЗИКА</p>	<p>-наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу; - објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; - искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека; - реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма; - идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и сл.);</p>	<p>Човек у праисторији Улога музике у првобитном друштву; Човек и ритуал: улога музике у ритуалу (музичко-антрополошка истраживања); Магијска моћ музике; Елементи музичког тока: покрет, ритам (ритам као основа ритуала), коло/групни плес; Покрет: порекло плеса; Слушање/доживљај ритма телом; Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине. Човек Антике Божанска природа музике: - митолошка свест античког човека; - музички атрибути богова; - музика и држава. Музика у храму и музика на двору; Примери различитих инструмената и музичких облика</p>	<p>Знање о музици кроз различите епохе има за циљ разумевање улоге музике у друштву, упознавање музичких изражајних средстава, инструмената, жанрова и облика. У начину реализације ових садржаја увек треба кренути од музичког дела, слушања или изводјења. Час треба да буде оријентисан на улогу и природу музике, однос човека у датом периоду према њој и њеној намени, као и промишљању да ли је музика (и ако јесте, на које начине) била уметност какву је данас познајемо или и нешто друго. Информације које се тичу контекста (на пример историјске, антрополошке, културолошке природе) треба да буду одабране и пренесене у служби разумевања света музике у датом духу времена. Хронолошки аспект Музичке културе за пети разред доприноси корелацији знања и треба имати на уму да одређени предмети покривају</p>
-----------------------	--	---	--

Предмет: Историја, разред: V

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
<p>Основи проучавања прошлости</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Разликује основне временске одреднице · Лоцира одређену временску одредницу на временској ленти · Разликује наћине рачунања времена у прошлости и садашњости · Именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје · Разврста историјске изворе према њиховој основној подели <p>Повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају</p>	<p>Основни садржаји-</p> <ul style="list-style-type: none"> *Појам прошлости и историја као наука *Хронологија *Подела прошлости и периодизација историје *Историјски извори <p>Проширени садржаји-</p> <ul style="list-style-type: none"> *Сродне науке и помоћне историјске науке *Историја око нас *Историјско наслеђе-тековине 	<p>Програм је конципиран тако да су за сваку од пет целина дати исходи, основни и проширени садржаји. Исходи омогућавају да се циљ наставе историје достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа. Тако дефинисани исходи олакшавају наставнику одређивање обима и дубине обраде појединих наставних садржаја. Основне и проширене садржаје чине најважнији догађаји, појаве, процеси и личности који су обележили одређени период. Обим проширених садржаја прилагођава се могућностима и интересовањима ученика. Програм се може допунити и садржајима из прошлости</p>
<p>Праисторија</p>	<p>Упознавање са одликама праисторије и поделом; Уочавање начина живота код људи овог периода</p>	<p>Основни садржаји-</p> <ul style="list-style-type: none"> *Основне одлике праисторије *подела праисторије <p>Проширени садржаји-</p>	

<p style="text-align: center;">Стари исток</p>	<ul style="list-style-type: none"> *лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока *користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока *одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице *пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева *наведе најважније одлике државног уређења *идентификује основна обележја и значај религије Старог истока *разликује врсте писама Старог истока *илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних 	<p>Најважнији праисторијски локалитети у Европи и у Србији</p> <p>Основни садржаји-</p> <ul style="list-style-type: none"> *Појам Старог истока-географске одлике, цивилизације(Египат, Месопотамија, Јудеја, Феникија) * Друштвени односи и државно уређење *Основне одлике привреде и свакодневни живот *Култура и историјско наслеђе народа Старог истока- религија, писмо, уметност.. <p>Проширени садржаји-</p> <ul style="list-style-type: none"> *Специфичности јудаизма и религија Месопотамије и Египта *Најважније цивилизације Далеког истока- Индија, Кина. 	<p>завичаја.</p> <p>Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода је та да је фокусирана на учење у школи, што значи да ученик треба да учи: смислено, проблемски, дивергентно, критички и кооперативно. Наставни програм орјентисан на исходе даје наставнику већу слободу у креирању наставе. Улога наставника је да контекстуализује дати програм потребама конкретног одељења. Наставник за сваку наставну јединицу дефинише пирамиду исхода на три нивоа: оне који би сви ученици требали да достигну, оне које би већина ученика требала да достигне и оне које би требало само неки ученици да достигну. Да би сви ученици достигли предвиђене исходе, потребно је да наставник упозна специфичности начина учења својих ученика и да према</p>
---	---	--	---

<p style="text-align: center;">Античка Грчка</p>	<p>достигнућа народа Старог истока на савремени свет</p> <p>*користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век</p> <p>*изложи, у усменим или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом</p> <p>*прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену тему</p> <p>*визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом</p> <ul style="list-style-type: none"> · Опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке · Лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке · Приказује друштвену 	<p>Основни садржаји-</p> <p>*појам античке Грчке-географске одлике</p> <p>*најстарији период грчке историје- критска и микенска цивилизација</p> <p>*Грчки митови</p> <p>*колонизација и основне</p>	<p>њима планира и прилагођава наставне активности.</p> <p>Наставник има слободу да сам одреди распоред и динамику активности за сваку тему.</p> <p>У историји као наративном предмету фронтални облик рада мора бити основни, али не и једини. Усмено излагање наставника (монолошка метода) и разговор са ученицима (дијалогска метода) имају веома важно место, с тим да треба користити и остале наставне методе као нпр. читање и анализу историјских извора. Важно је напоменути да стално треба користити историјску карту, јер њена адекватна употреба олакшава темељно савлађивање градива. У настави историје треба што чешће користити следећа наставна средства: историјске карте, илустрације, документарне или игране видео материјале, музејске експонате, архивски</p>
---	---	--	---

	<p>структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине</p> <ul style="list-style-type: none"> · Поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој · Идентификује узроке и последице грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата · Истражи основна обележја и значај религије Старих Грка · Разликује легенде и митове од историјских чињеница · Наведите значај и последице освајања Александра Великог · Илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког света на савремени свет · Користећи дату 	<p>привредне одлике</p> <ul style="list-style-type: none"> *полиси- Спарта и Атина *Грчко-персијски ратови *Пелопонески рат *култура и свакодневни живот(религија, уметност, наука, обичаји, олимпијске игре, митологија) *Хеленистичко доба и његова култура *Историјско наслеђе <p>Проширени садржаји-</p> <ul style="list-style-type: none"> *пелопонески рат(ток, догађаји, личности) *Најистакнутије личности- Драконт, Перикле, Филип Други, Аристотел.. *Грчка митологија- пантеон *Седам светских чуда 	<p>материјал...</p> <p>Наставни садржаји предмета <i>Историја</i> у петом разреду ученике уводе у историју као науку која се бави прошлошћу људског друштва. Мали фонд часова и психофизичке могућности ученика захтевају од наставника рационалност при избору битних чињеница, без много хронологије и дефиниција историјских појмова и социолошких категорија. Тежиште наставе историје у петом разреду требало би да буде на разумевању античког друштва и културе.</p>
--	---	--	---

<p style="text-align: center;">Антички Рим</p>	<p>информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај или личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију</p> <ul style="list-style-type: none"> · Израчуна временску удаљеност између појединих догађаја · Користи основне историјске појмове <ul style="list-style-type: none"> · Лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе · Наведете основне разлике између античке римске републике и царства · Разликује узроке од последица најзначајнијих догађајау историји античког Рима · Истражи основна обележја и значај религије античког Рима · Илуструје примерима важност утицаја привредних, 	<p>Основни садржаји-</p> <ul style="list-style-type: none"> *Појам античког Рима-географске одлике и периодизација *Оснивање Рима- легенда о Ромулу и Рему *Структура друштва и уређење Римске републике *Ширење Римске државе *Рим у доба царства *Култура и свакодневни 	
---	--	---	--

	<p>научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет</p> <ul style="list-style-type: none"> · Поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму · Наведите најзначајније последице настанка и ширења хришћанства · Лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије <p>Користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију.</p>	<p>живот</p> <ul style="list-style-type: none"> *Хришћанство-појава и ширење *Пад Западног римског царства, *Историјско наслеђе <p>Проширени садржаји-</p> <ul style="list-style-type: none"> *Етрурци *Римска војска *Римски градови на територији Србије, Најистакнутије личности-Ханибал, Цицерон, Цезар, Клеопатра, Октавијан Август, Константин Велики *Римски пантеон *Гладијаторске борбе 	
--	--	---	--

Предмет : Географија, разред : V

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
I Човек и географија	<ul style="list-style-type: none">- повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком;- повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-техничким прогресом;- на примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека;- разликује одговорно од неодговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на планети Земљи;	<p>Ширење географских хоризоната и велика географска открића.</p> <p>Одговорност човека према планети Земљи.</p>	<p>Програм је конципиран тако да су за сваку од три целине дати исходи, обавезни и препоручени садржаји.</p> <p>Исходи омогућавају да се циљ наставе географије достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа.</p> <p>Тако дефинисани исходи олакшавају наставнику одређивање обима и дубине обраде појединих наставних садржаја.</p> <p>Обавезни и препоручени садржаје чине најважнији облици, појаве и процеси.</p> <p>Обим препоручених садржаја прилагођава се могућностима и</p>

			<p>интересовањима ученика. Програм се може допунити и садржајима из географије завичаја. Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода је та да је фокусирана на учење у школи, што значи да ученик треба да учи: смислено, проблемски, дивергентно, критички и кооперативно.</p> <p>Наставни програм оријентисан на исходе даје наставнику већу слободу у креирању наставе. Улога наставника је да контекстуализује дати програм потребама.</p> <p>Наставник за сваку наставну јединицу дефинише пирамиду исхода на три нивоа: оне који би сви ученици требали да достигну, оне које би већина ученика требала да достигне и оне</p>
--	--	--	--

			<p>које би требало само неки ученици да достигну. Да би сви ученици достигли предвиђене исходе, потребно је да наставник упозна специфичности начина учења својих ученика и да према њима планира и прилагођава наставне активности. Наставник има слободу да сам одреди распоред и динамику активности за сваку тему.</p> <p>Усмено излагање наставника (монолошка метода) и разговор са ученицима (дијалогска метода) имају веома важно место, с тим да треба користити и остале наставне методе. Важно је напоменути да стално треба користити географску карту, јер њена адекватна употреба олакшава темељно савлађивање градива. У настави географије треба што чешће користити следећа</p>
--	--	--	--

			<p>наставна средства: географске карте, илустрације, документарне или видео материјале. Школски ресурси ће се користити приликом израде групних пројеката и паноа за наставу.</p> <p>КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА Биологија, Историја, Математика, Ликовна култура, Техника и технологија.</p> <p>ИКТ опрема ће се користити за проналажење објашњења непознатих речи и појмова, за прикупљање и обраду података, табеларни приказ резултата, истраживања или огледа, гледање мултимедијалних садржаја, решавање квизова, асоцијација, он лајн тестова...</p>
--	--	--	---

<p>II Вациона</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разликује појмове вациона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља; - објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему; - разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике; - одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене; 	<p>Вациона, галаксија, Млечни пут, звезде, сазвезђа. Сунчев систем: Сунце, планете, сателити, Месец, месечеве мене, астероиди, комете, метеори.</p>	
<p>III Планета Земља</p> <p>1)Облик Земље и структура њене површине</p>	<ul style="list-style-type: none"> - помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику; - помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континената и океана; - примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач; 	<p>Облик и димензије Земље, распоред копна и воде на Земљи Сила Земљине теже, глобус, екватор, полови</p>	

<p>2) Земљина кретања</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице; - повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; - повеже нагнутост земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље; - повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти и појавом топлотних појасева; - разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље); - разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље; - наведе спољашње силе (ветар, вода) Земље; - помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулканизам, 	<p>Ротација Земље и последица ротације: смена обданице и ноћи, привидно кретање Сунца, локално време. Револуција Земље и последице револуције: неједнака дужина обданице и ноћи током године, смена годишњих доба, календар, топлотни појасеви.</p> <p>Постанак и унутрашња грађа Земље, литосферне плоче: кретање плоча, промена положаја континената. Вулканизам и земљотреси: елементи, настанак, зоне појава у свету и Србији, последице и шта радити у случају земљотреса.</p>	
----------------------------------	---	---	--

<p>3. Унутрашња грађа и рељеф земље</p>	<p>земљотреси, набирање и раседање); - разликује хипоцентар и епицентар и наведе трусне зоне у свету и у Србији; - наведе поступке које ће предузети за време земљотреса ; - опише процес вулканске ерупције и њене последице;</p> <p>- помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте стена, описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење; - помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину;</p>	<p>Стене: магматске, седиментне, метаморфне. Постанак рељефа процесима набирања и раседања, планине, низије, надморска и релативна висина. Обликовање рељефа дејством воде (радом река, таласа, леда, растварање</p>	
--	--	--	--

<p>4) Ваздушни омотач Земље-Атмосфера</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разликује ерозивне и акумулативне процесе; - наведе примере деловања човека на промене у рељефу (броне, насипи, копови) - наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, падавине, облаци, загревање ваздуха...); - разликује појам времена од појма клима; - наведе климатске елементе и чиниоце и основне типове климе; - графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ; - користи дневне метеоролошке извештаје из медија и 	<p>стена) и ветра. Човек и рељеф (позитивни и негативни утицаји).</p> <p>Атмосфера (састав, структура и значај). Време и клима: климатски елементи и појаве (температура, притисак, влажност ваздуха, падавине, облачност, ветар). Климатски чиниоци, основни типови климе. Човек и клима (атмосферске непогоде, утицај човека на климу).</p>	
--	---	--	--

<p>5) Воде на Земљи</p>	<p>планира своје активности у складу са њима; - наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; - наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);</p> <p>- уочава и разликује на географској карти океане,</p>	<p>-Светско море и његова хоризонтална подела, својства морске воде (сланост,</p>	
--------------------------------	--	---	--

<p>б) Биљни и животињски свет на Земљи</p>	<p>већа мора, заливе и мореузе; - наведе и опише својства морске воде; - помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; - наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); - разликује типове језерских басена према начину постанка; - наведе узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства; - наведе поступке које ће предузети за време поплаве и након ње; - наведе примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања;</p> <p>- помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи; - помоћу карте наведе</p>	<p>температура, боја, провидност), кретање морске воде (таласи, цунами, плима и осека, морске струје). Воде на копну: пољемне воде и извори, реке, језера и ледници. Човек и вода - поплаве и бујице, заштита вода од загађења</p> <p>Распростирање биљног и животињског света на Земљи. Угроженост и заштита живог света.</p>	
---	--	--	--

	<p>природне зоне и карактеристичан живи свет у њима;</p> <p>- опише утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста;</p> <p>- наведе примере за заштиту живог света на Земљи.</p>		
--	---	--	--

Смернице за израду Анекса школског програма

Предмет: Биологија, разред: V

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
<p>ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА</p>	<p>-истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада;</p> <p>- групише жива бића према</p>	<p>Жива бића, нежива природа и биологија.</p> <p>Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост,</p>	<p>Изграђивање позитивног става према биологији као науци и наставном предмету, уз разматрање различитих тема.</p> <p>Разумевање концепта</p>

	<p>њиховим заједничким особинама; - одабира макро-морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића;</p>	<p>покретљивост, размножавање, раст и развиће. Једноћелијски и вишећелијски организми. Основе класификације: главни (морфолошки) карактери и особине важне за класификацију. Формирање скупова карактера који се уклапају једни у друге (груписање живих бића). Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање као размена гасова у различитим срединама. Излучивање. Покретљивост – кретање. Надражљивост. Размножавање: бесполно и полно. Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.</p>	<p>разноврсности живог света и његовог значаја за природу и човека. Разумевање значаја процеса који карактеришу живот и односа који се успостављају у природи. Развој научног и критичког приступа биолошким феноменима.</p> <p>Изучавање заједничких особина, ученици ће обрађивати кроз огледе, истраживачки рад ученика (најчешће кроз рад у пару), прављење речника основних појмова, цртање и обележавање кључњих детаља. Класификацију живих бића ученици ће самостално изводити на основу задатих критеријума, кроз цртеже, коришћењем података са интернета. За проучавање разноврсности живог света у воденој и копненој средини, истраживаће се спољашње</p>
--	--	---	--

<p align="center">ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p>	<p>- идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење; - једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље;</p>	<p>Живот у воденој и копненој средини - изглед, прилагођености на начин живота Живот у води - изглед, прилагођености на начин живота. Живот на копну - изглед, прилагођености на начин живота. Живот под земљом - изглед, прилагођености на начин живота.</p>	<p>особине живих бића из баре, ливаде и шуме (окружење у коме се школа налази). Заинтересовани ученици ће кроз истраживачке радове моћи да прикажу жива бића и из других животних средина (море, прашума, пустиња...) Област наслеђивање и еволуција биће обрађена кроз ученичко истраживање разноврсности унутар једне врсте (разлике у боји очију, косе код деце у одељењу, разлике у изгледу листова који расту на светлости и у сенци...) Ученици ће постављати хипотезе за очекиване резултате огледа (пелцер или листови афричке љубичице) и доносити одговарајуће закључке.</p>
<p align="center">НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</p>	<p>- прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке; - разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота; - поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава</p>	<p>Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака. Разлике полног и бесполог размножавања у настанку варијабилности. Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) - узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке. Варијабилност организама унутар врсте је</p>	<p>Живот у екосистему ће обрађивати у природном окружењу где ће кроз самостални рад, рад у пару или групни рад, прикупљати податке, осмишљавати и реализовати еколошке</p>

<p style="text-align: center;">ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p>	<p>результате; - користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;</p> <p>- доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи; - направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу; - предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин; - илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава;</p> <p>- идентификује елементе здравог начина живота и у</p>	<p>предуслов за еволуцију.</p> <p>Жива бића из непосредног окружења. Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину.. Заштита живих бића и животне средине. Пројекат очувања природе у мом крају. Дивље животиње као кућни љубимци - да или не. Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровно биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње).</p> <p>Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напаци. Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. Физичка активност и здравље.</p>	<p>пројекте. За област човек и здравље, предвиђена је дебата, као и посета одговарајућих стручњака или одлазак у одговарајућу установу.</p> <p>Корелација са предметима: ликовна култура, - српски језик, - страни језик; - географија; - информатика и рачунарство; - техника и технологија; - физичко и здравствено васпитање;</p> <p>ИКТ опрема ће се користити за: - проналажење објашњења непознатих речи и појмова, - прикупљање и обраду података, - табеларни приказ резултата истраживања или огледа, - решавање квизова, асоцијација, - решавање он лајн тестова, - гледање мултимедијалних садржаја,</p>
--	--	---	---

ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.	Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе.	
----------------------------	--	--	--

Смернице за израду Анекса школског програма

Предмет : Техника и технологија, разред: V

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање - разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничком технолошком подручју -наводи занимања у области 	<p>Појам, улога и значај технике и технологије на развој друштва и животног окружења.</p> <p>Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије.</p> <p>Правила понашања и рада у кабинету.</p> <p>Организација радног места у</p>	<p>Упознавање подручја човековог рада и производње, занимања и послова у области технике и технологије треба реализовати уз активну улогу ученика и примену одговарајућих медија. Омогућити ученицима да идентификују одређена занимања којима се</p>

	<p>технике и технологије</p> <ul style="list-style-type: none"> - процењује сопствена интересовања у области технике и технологије - организује радно окружење у кабинету - правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу 	<p>кабинету и примена мера заштите на раду.</p> <p>Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу.</p>	<p>људи баве и послове који се обављају у оквиру тих занимања као и техничка средства која се при томе користе. Тако ће упознати основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју и развити критички однос који укључује разматрање ширег контекста технике и њеног утицаја на човека и планету Земљу с еколошког, економског, културолошког и социолошког аспекта.</p> <p>Упознати ученике са техником, техничким достигнућима и значајем технике и технологије.</p> <p>Указати на значај наставе технике и технологије у циљу стицања техничке културе, тј. техничке писмености и неопходност усвајања одређених знања о техничким уређајима који нас окружују,</p>
--	--	--	--

			<p>добробитима која доносе, начину рада, могућим опасностима, развијањем вештина које омогућују креативност и иновативност у дизајнирању и изради техничких средстава као и сигурно и правилно њихово коришћење. Тако ученици стичу и одређена сазнања о разним професијама што ће им касније помоћи при професионалном усмеравању и опредељивању.</p> <p>С обзиром да се кабинет за технику и технологију и рад у њему разликује од других кабинета у школи, ученици треба да упознају специфичност рада, распоред и организацију радних места као и правила понашања и рада у кабинету. Посебну пажњу треба посветити безбедности на раду приликом коришћења алата и прибора. Указати на ситуације које могу због непоштовања правила</p>
--	--	--	---

			<p>понашања или неправилне употребе алата и прибора бити потенцијалне опасности, као и на примену мера заштите на раду. Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу, ученици углавном упознају скоро свакодневно у својим домовима. Уз активну улогу ученика и примену мултимедија указивати на правилну употребу и евентуалне последице у случају непридржавања упутстава за коришћење и неисправности техничких апарата у домаћинству (усисивач, миксер, разне грејалице и др.).</p> <p>Препоручени број часова за реализацију ове наставне теме је 6.</p>
САОБРАЋАЈ	<ul style="list-style-type: none"> - процени како би изгледао живот људи без саобраћаја - класификује врсте саобраћаја и саобраћајних 	Улога, значај и историјски развој саобраћаја. Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према	Ова област је изузетно важна јер се ученици петог разреда осамостаљују и шире радијус свог кретања, а статистика

	<p>средстава према намени</p> <ul style="list-style-type: none"> - наводи професије у подручју рада саобраћај - направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија - разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила - правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају - користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима - аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник - повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика - одговорно се понаша као путник у возилу - показује поштовање према другим учесницима у саобраћају 	<p>намени.</p> <p>Професије у подручју рада саобраћај.</p> <p>Употреба информационих технологија у савременом саобраћају</p> <p>Саобраћајна сигнализација - изглед и правила поступања.</p> <p>Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају - рачунарска симулација и саобраћајни полигон.</p> <p>Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају.</p> <p>Заштитна опрема потребна за безбедно управљање бициклом и дечијим возилима.</p>	<p>говори да у нашој земљи још увек велики број деце страда у саобраћају. По природи њиховог узраста још увек нису довољно пажљиви у саобраћају где могу бити пешаци, путници, возачи бицикла и дечијих возила. Зато је тежиште исхода на безбедном понашању и преузимању личне одговорности ученика за понашање у саобраћају. Употреба заштитне опреме при вожњи бицикла и других дечијих возила, као и коришћење сигурносних појасева у возилу је најважнији исход који треба постићи. Ученици треба да се на интересантан и очигледан начин упознају са правилима и прописима кретања пешака и бициклиста у саобраћају, начинима регулисања саобраћаја и безбедном кретању од школе до куће, да упознају</p>
--	--	--	---

	<p>- анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла</p>		<p>хоризонталну, вертикалну и светлосну сигнализацију. За реализацију ових наставних садржаја треба користити одговарајуће мултимедије, а за практично увежбавање могу се користити полигони у оквиру школе или саобраћајне макете које могу израдити и ученици на редовним часовима или у раду слободних активности, као и коришћењем рачунарске симулације. Ученици имају прилику да упознају разне професије у области регулисања друмског саобраћаја и могућности и процене сопствених потенцијала и интересовања у вези са тим професијама. Препоручени број часова за реализацију ове области је 14.</p>
<p>ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p>	<p>- самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет</p>	<p>Прибор за техничко цртање (оловка, гумица, лењир, троугаоници, шестар).</p>	<p>Циљ наставне теме је да ученици овладају вештинама употребе информационо-</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - правилно чита технички цртеж - преноси податке између ИКТ уређаја - примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару - користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима - користи Интернет сервисе за претрагу и приступање онлине ресурсима - преузима одговорност за рад - представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационокомуникациону технологију и софтвер 	<p>Формати цртежа (А3, А4). Размера.</p> <p>Типови и дебљине линија (пуна дебела линија; пуна танка линија; пуна танка линија извучена слободном руком; испрекидана танка линија; црта-тачка-црта танка линија).</p> <p>Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормале на дату праву, цртање углава помоћу лењира и троугаоника).</p> <p>Елементи котирања (помоћна котна линија, котна линија, показна линија, котни завршетак, котни број - вредност).</p> <p>Цртање техничког цртежа са елементима (типови линија, размера и котирање).</p> <p>Пренос података између ИКТ уређаја (рачунар, таблет, смартпхоне, дигитални фотоапарат).</p> <p>Апликација за дигиталну обраду слике. Операције</p>	<p>комуникационих технологија у техници и схвате њихову природну повезаност. У оквиру препорученог броја часова планирано је да се ученици упознају са техничким цртежом и обрадом дигиталне слике на рачунару.</p> <p>Техничко цртање представља универзални језик и основу техничке писмености у графичким комуникацијама у свим подручјима технике и свакодневном животу. Технички цртеж је средство размене информација у техници, од његовог настанка до производње тј. од идеје до реализације. Ученици развијају вештине читања и израде једноставнијих техничких цртежа и израду техничке документације. Ученике треба научити како се скицом може изразити идеја и како се применом правила (стандарда) израђује</p>
--	--	--	---

		<p>подешавања осветљености и контраста слике. Промена величине/резолюције слике, издвајање дела слике. Креирање документа у програму за обраду текста. Форматирање текста, уметање слике и графике. Интернет претрага и приступ онлине ресурсима.</p>	<p>технички цртеж. Ученици треба да упознају формате папира и основни прибор за техничко цртање. Инсистирати на правилном коришћењу прибора за техничко цртање увежбавањем приликом геометријског цртања (паралелне линије, нормалне линије, кружнице). Потребно је да сваки ученик самостално нацрта једноставан технички цртеж у одређеној размери користећи одговарајуће врсте линија као и елементе котирања. Планирани исходи у области употребе и примене информационо-комуникационих технологија у техници у петом разреду се првенствено односе на правилно и безбедно коришћење дигиталних уређаја (рачунар, лаптоп, таблет, мобилни телефон, тв, дигитални</p>
--	--	---	--

			<p>фотоапарат, веб камера) а потом и на овладавање вештинама обраде дигиталне слике на рачунару у циљу стицања одговарајућих компетенција које се односе на документовање и дизајн. Ово је једна од основних вештина које су неопходне у стицању општих предузетничких компетенција. Препоручује се наставницима да са ученицима у пару вежбају пренос података између рачунара и екстерних уређаја (мобилни телефон, фотоапарат) а да сваки ученик самостално реализује процедуре током рада на рачунару. Такође је препорука да сваки ученик (користећи знања и вештине које је стекао на часовима информатике и рачунарства) реализује једноставну вежбу уметања фотографије у одговарајући програм за обраду текста и уређивање</p>
--	--	--	---

			<p>документа. Где год је то могуће, треба користити Интернет претрагу и приступ онлине ресурсима. Препоручени број часова за реализацију ове области је 16</p>
РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	<ul style="list-style-type: none"> - повезује својства природних материјала са применом - објасни технологије прераде и обраде дрвета, производњу папира, текстила и коже - сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета - правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега) - направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом - самостално израђује једноставан модел 	<p>Природни ресурси на Земљи: енергија и материјали.</p> <p>Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине).</p> <p>Врсте, својства и примена природних материјала.</p> <p>Технологија прераде и обраде дрвета.</p> <p>Технологија прераде и обраде коже.</p> <p>Текстилна технологија.</p> <p>Технологија производње папира.</p> <p>Поступци ручне обраде и спајања папира, текстила, коже и дрвета - сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање).</p> <p>Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање наведених материјала -</p>	<p>Ученике треба упознати са појмом природних ресурса на Земљи и са значајем њиховог очувања. Тежиште ове теме је на енергији и материјалима. Назначити основне изворе енергије као важан ресурс за живот људи, технолошке процесе и производњу без улажења у детаље. Упознати ученике са начином коришћења и претварања у неке корисне облике њима већ познатих извора енергије воде, ветра и Сунца.</p> <p>Други важан ресурс су материјали. Упознати ученике са појмом и поделом материјала (природни, вештачки). Врсте и својства материјала (физичка, хемијска и механичка): дрво,</p>

		маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега.	папир, текстил, кожа објаснити на елементарном нивоу. Начин обраде материјала (принципи деловања алата за механичку обраду материјала, испитивање материјала). Припрема за обраду. Приказати правилно коришћење алата за ручну обраду материјала, извођење операција и заштита на раду: обележавање, сечење, завршна обрада (бушење, равнање, брушење). Избор материјала, операција и алата и редоследа њихове примене. Рециклажа материјала и заштита животне средине. Поступно увођење ученика у рад са алатом при извођењу разних операција мења суштински карактер наставе технике и технологије - обрада материјала тако постаје средство креативног изражавања, а не циљ у настави технике и технологије.
--	--	--	--

			<p>Програм се реализује у форми предавања (теоретска настава) и вежби.</p> <p>Приликом вежбања са алатима и при обради материјала потребно је да ученици своје идеје исказују самостално. Препорука је да ученици, на крају ове области, направе план израде и самостално израде најмање три једноставна модела.</p> <p>Препоручени број часова за реализацију ове области је 20.</p>
<p>КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе - одабира материјале и алате за израду предмета/модела - мери и обележава предмет/модел - ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и 	<p>Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата.</p> <p>Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа.</p> <p>Тимски рад и подела задужења у тиму.</p>	<p>У овом делу програма ученици реализују заједничке пројекте примењујући претходно стечена знања и вештине из области обликовања и обраде материјала, употребе ИКТ-а у техници и техничког цртања.</p> <p>Циљ наставне теме је постављање циљева и приоритета, планирање, доношење одлука, тимски рад, комуникацијске вештине, као и развијање упорности,</p>

	<p>одговарајуће технике, поступке и алате</p> <ul style="list-style-type: none"> - користи програм за обраду текста за креирање документа реализованог решења - самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ - показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха - планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова - активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима - пружи помоћ у раду другим ученицима - процењује остварен резултат и развија предлог унапређења 		<p>позитивног односа према раду, способностима решавања проблема, самопроцењивања и критичког мишљења. Препорука је да се пројекти реализују у паровима или малим групама. Наставник упознаје ученике са правилима рада у групи, поделом посла и одговорностима, са динамиком и роковима за реализацију пројектних активности. Ученици се сами опредељују за одређену активност у оквиру групе. Пружа им се могућност да реализују своју идеју која је у складу са њиховим интересовањима и способностима при чему се постиже потпуна диференцијација и индивидуализација наставе. Ученици самостално истражују информације за пројектни задатак користећи информационо-комуникационе</p>
--	---	--	---

			<p>технологије, налазе решење, формирају идеју, израђују техничку документацију, планирају и реализују сопствени производ. Идентификација и избор материјала и алата за реализацију пројекта врше се уз подршку наставника. У том процесу, ученици усвајају и примењују знања, развијају вештине, ставове, одговорност и самосталност. Препорука је да се користе материјали и технологије које су ученици упознали у претходној области. Ученици самостално врше мерење и обележавање. Обрада материјала може се вршити индивидуално али је препорука да ученици раде у пару, чиме развијају способност сарадње и социјалних вештина. По завршетку, ученици самостално представљају производ/модел, усмено</p>
--	--	--	---

			<p>образлажући ток реализације, процењујући оствареност резултата и предлог унапређења.</p> <p>Тежиште оваквог рада није на квалитету коначног продукта већ на процесу који има своје кораке и на сарадничким односима у раду у групи. Наставник је ту пажљиви посматрач, помагач када је то потребно, давалац повратне информације и неко ко охрабрује. Ученицима јасно треба указати да се и на неуспелим продуктима може много научи ти ако се схвати где су грешке направљене. Дискутовати са ученицима и о цени понуђених решења.</p> <p>Нагласити важност доброг планирања буџета потребног за његову реализацију као и негативних последица лоших прорачуна. На тај начин ученике полако оспособљавати да размишљају</p>
--	--	--	---

			предузетнички и развијати им основне компетенције везане за финансијску писменост. Препоручени број часова за реализацију ове области је 16.
--	--	--	--

Смернице за израду Анекса школског програма

Предмет: Информатика и рачунарство, разред : V

Теме	Исходи по завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	Садржаји	Начин остваривања програма
ИКТ Препоручени број часова(9)	-наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу - правилно користи ИКТ уређаје - именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја - прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса - прилагоди радно окружење	Предмет изучавања информатике и рачунарства. ИКТ уређаји, јединство хардвера и софтвера. Подешавање радног окружења. Организација података. Рад са сликама. Рад са текстом.	Настава информатике и рачунарства је теоријско -практичног карактера тако да сви часови треба да се реализују кроз самостални рад ученика праћен јасним упутством и претходном демонстрацијом поступка од стране наставника.

	<p>кроз основна подешавања</p> <ul style="list-style-type: none"> - креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) - креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) - примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа - креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) - сачува и организује податке - разликује основне типове датотека 	<p>Рад са мултимедијом. Рад са презентацијама.</p>	<p>Опште и међупредметне компетенције најбоље је развијати реализацијом најмање два пројектна задатка (једног из области ИКТ и Дигитална писменост и другог из области Рачунарство). Пројектни задаци треба да се баве реалним темама из школског или свакодневног живота и при томе користити методе као што су проблемска настава или учење засновано на истраживању. Теме могу бити понуђене од стране наставника али и ученици самостално могу бирати тему која одговара њиховим интересовањима. Корелација са другим предметима може се остварити на скоро свим часовима применом стечених информатичких знања на одређени предмет (израда табела и графикана , презентација, претраживање Интернета у циљу проналажења информација</p>
<p>Дигитална писменост</p> <p>Препоручени број часова(5)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; – доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине 	<ul style="list-style-type: none"> -Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин. -Правила безбедног рада на интернету. -Претраживање интернета, одабир резултата и преузимање садржаја. -Заштита приватности 	<p>остварити на скоро свим часовима применом стечених информатичких знања на одређени предмет (израда табела и графикана , презентација, претраживање Интернета у циљу проналажења информација</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на интернету – реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем интернета – приступа интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај – информацијама на интернету приступи критички – спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету – разуме значај ауторских права – препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем – рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на интернету 	<p>личних података. -Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом.</p>	<p>везаних за одређени предмет...) Ученици ће за упознавање са садржајима и вежбање користити матерјале са сајтова: https://petlja.org/ , http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2015/08/priru%C4%8Dnik-interaktivni.pdf , http://www.microsoftsr.rs/obrazovanje/pil/sigurnost_ForDelete/html/etusivu.htm</p>
<p>Рачунарство Препоручени број</p>	<p>– изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава</p>	<p>-Увод у логику и скупове: унија, пресек, разлика; речи „и”, „или”, „не”, „сваки”,</p>	

<p>часова(16)</p>	<p>одговарајуће скуповне ознаке – схвати математичко-логички смисао речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, израза „ако...онда” – зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења са остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски – наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема – креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу – сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби – користи математичке операторе за израчунавања – објасни сценарио и алгоритам пројекта – анализира и дискутује програм – проналази и отклања грешке у програму</p>	<p>„неки”, „ако...онда”. Увод у алгоритме аритметике: писмено сабирање, множење, дељење са остатком, Еуклидов алгоритам. Увод у тему програмирања. Радно окружење изабраног софтвера за визуелно програмирање. Алати за рад са графичким објектима, текстом, звуком и видеом. Програм – категорије, блокови наредби,инструкције. -Програмске структуре (линијска, циклична, разграната).</p>	
<p>Пројектна настава Препоручени број</p>	<p>– сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради</p>	<p>-Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења.</p>	

<p>часова(6)</p>	<p>материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака – одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта – наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен – поставља резултат свог рада на интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника</p>	<p>-Израда пројектног задатка у групи у корелацији са другим предметима. -Представљање резултата пројектног задатка.</p>	
-------------------------	--	---	--

Смернице за израду Анекса школског програма

Предмет: Физичко и здравствено васпитање, разред: V

Теме	Исходи По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	Садржаји	Начин остваривања програма
	<p>- примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби</p>	<p>Вежбе за развој снаге Вежбе за развој координације</p>	<p>Настава физичког и здравственог васпитања усмерена је према индивидуалним разликама</p>

<p>Физичке способности</p>	<p>- изведе вежбе(разноврсна природна и изведена кретња) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама - упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак</p>	<p>Вежбе за развој брзине Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности</p>	<p>ученика, које се узимају као критеријум у диференцираном приступу, па самим тим неопходно је упутити ученика или групу ученика, на олакшане или проширене садржаје у часовној, ванчасовној и ваншколској организацији рада. Где је неопходно, програмске садржаје потребно је реализовати према полу. Обавезни организациони облици рада:</p>
<p>Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине</p> <p>Атлетика</p>	<p>- комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу - доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама</p>	<p>Техника истрајног трчања Истрајно трчање - припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског</p>	<p>А. часови физичког и здравственог васпитања; А1. обавезне физичке активности ученика; Остали облици рада (ванчасовне и ваншколске активности): Б. слободне активности - секције, В. недеља школског спорта, Г. активности у природи (кросеви, зимовање, летовање - камповање...), Д. школска и ваншколска такмичења</p>

<p>Спортска гимнастика</p>	<p>- одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела - користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри - процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици</p>	<p>старта</p> <p>Скок у вис (прекорачна техника)</p> <p>Бацање лоптице 200г.</p> <p>Скок у даљ</p> <p>Вежбе на тлу</p> <p>Прескоци и скокови</p> <p>Вежбе у упору</p> <p>Вежбе у вису</p> <p>Ниска греда</p> <p>Гимнастички полигон</p> <p>Прескок</p> <p>Рукомет/минирукомет:</p>	<p>Ћ. корективно-педагошки рад.</p>
-----------------------------------	--	--	-------------------------------------

<p>Основе тимских и спортских игара</p>	<ul style="list-style-type: none"> - користи елементе технике у игри - примењује основна правила рукомета у игри - учествује на унутар одељењским такмичењима 	<p>Основни елементи технике и правила;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вођење лопте, - хватање и додавање лопте, - шутирање на гол, -финтирање, - принцип индивидуалне одбране - основна правила рукомета/минирукомета, - спортски полигон 	
<p>Плес и ритмика</p>	<ul style="list-style-type: none"> - изведе кретање, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу - игра народно коло - изводи кретања у различитом ритму - изведе основне кораке из народне традиције других култура 	<p>Покрети уз ризам и уз музичку пратњу</p> <p>Ритмичка вежба без реквизита</p> <p>Скокови кроз вијачу</p> <p>Народно коло “Моравац”</p> <p>Народно коло из краја у ком се школа налази</p> <p>Основни кораци друштвених</p>	

<p>Физичка и здравствена култура</p> <p>(реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)</p> <p>Физичко вежбање и спорт</p>	<ul style="list-style-type: none"> - објасни својим речима сврху и значај вежбања - користи основну терминологију вежбања - поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама - примени мере безбедности током вежбања - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање - примени мере безбедности 	<p>плесова</p> <p>Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању.</p> <p>Основна правила Рукомета/минирукомета и Малог фудбала</p> <p>Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе).</p> <p>Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању.</p> <p>Уредно постављање и</p>	<p>Основне карактеристике часова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - јасноћа наставног садржаја; - оптимално коришћење расположивог простора, справа и реквизита; - избор рационалних облика и метода рада; - избор вежби оптималне образовне вредности; - функционална повезаност свих делова часа - унутар једног и више узастопних часова једне наставне теме. <p>Уколико на часу истовремено вежбају два одељења, настава се спроводи одвојено за ученике и ученице.</p> <p>Приликом избора облика рада неопходно је узети у обзир просторне услове рада, број ученика на часу, број справа и реквизита и динамику обучавања и увежбавања наставног задатка.</p> <p>Избор дидактичних облика рада треба да буде функцији рационалне организације и</p>
---	--	--	---

	<p>током вежбања</p> <ul style="list-style-type: none"> - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање - примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама - навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин - користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско - рекреативних активности <p>- наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље</p>	<p>склањање справа и реквизита неопходних за вежбање.</p> <p>Упознавање ученика са основним облицима насиља у физичком васпитању и спорту.</p> <p>„Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација).</p> <p>Значај развоја физичких способности у функцији сналажења у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...).</p> <p>Повезаност физичког вежбања и естетике.</p> <p>Планирање вежбања у оквиру дневних активности.</p> <p>Значај физичке активности за здравље.</p> <p>Поштовање здравствено-</p>	<p>интензификације часа, као и достизања постављених исхода.</p> <p>Праћење и оцењивање</p> <p>Исходи представљају добру основу за праћење и процену постигнућа ученика, односно креирање захтева којима се може утврдити да ли су ученици достигли оно што је описано одређеним исходом.</p> <p>Исходи помажу наставницима у праћењу, прикупљању и бележењу постигнућа ученика. Како ће у процесу вредновања искористити исходе наставник, сам осмишљава у односу на то који се начин праћења и процене њему чини најрационалнијим и најкориснијим. Поред тога, постојање исхода олакшава и извештавање родитеља о раду и напредовању ученика.</p> <p>У процесу оцењивања пожељно је користити лични картон ученика (евиденција о процесу и продукцијама рада</p>
--	---	---	--

<p>Здравствено васпитање</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разликује здраве и нездраве начине исхране - направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника. - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања - препозна врсту повреде - правилно реагује у случају повреде - чува животну средину током вежбања 	<p>хигијенских мера пре и после вежбања.</p> <p>Последице неодржавања хигијене – хигијена пре и после вежбања.</p> <p>Значај употребе воћа и поврћа у исхрани .</p> <p>Последице неправилне исхране и прекомерног уношења енергетских напитака.</p> <p>Поступци ученика након повреда (тражење помоћи).</p> <p>Вежбање и играње у различитим временским условима (упутства за игру и вежбање на отвореном простору).</p> <p>Чување околине на отвореним просторима изабраним за вежбање.</p> <p>Последице конзумирања дувана.</p>	<p>ученика, уз коментаре и препоруке) као извор података и показатеља о напредовању ученика.</p> <p>Предности коришћења личног картона ученика су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља, подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика.</p>
-------------------------------------	---	---	---

Смернице за израду Анекса школског програма

Предмет : Енглески језик, разред: V

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
<p style="text-align: center;">Поздрављање</p>	<p>- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства;</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака или слично) и иницирање упознавања; успостављања контакта (на пример при сусрету, на разгледници, у имејлу, СМС-у).</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Hi! Hello. Good morning/evening/afternoon.</i></p>	<p>Комуникативна настава језик сматра средством комуникације, стога је и програм усмерен ка исходима који указују на то шта је ученик у комуникацији у стању да разуме и продукује.</p> <p>Активности које у настави оспособљавају ученика да комуницира и користи језик у свакодневном животу, у приватном, јавном или образовном домену су:</p> <ul style="list-style-type: none"> -дијалог -драмске активности -игровне активности -слушање аутентичног аудио материјала

<p>Представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање или тражење информација о другима</p>	<p>- представи себе или другог; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих;</p>	<p><i>How are you? I'm fine thank you, and you? Goodbye. Bye. See you (later/tomorrow).</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Иницирање упознавања, посередовање у упознавању и представљање других особа, присутних или одсутних, усмено и писано; слушање и читање кратких и једноставних текстова којим се неко представља; попуњавање формулара о основним личним подацима (пријава на курс, претплата на дечји часопис, налепница</p>	<p>-коришћење едукативних сајтова (https://en.islcollective.com/ , https://www.englishpractice.com/ , https://www.englishgrammar.org/exercises/ , YouTube канал и сл.)</p> <p>-реализација мини пројеката по избору ученика (у зависности од теме пројекта, оствариће се корелација са другим предметима)</p> <p>-рад у паровима -рад у групи -рад са презентацијама -симулирање ситуација из свакодневног живота -израда паноа, постера и сл. -писање честитки, позивница, мејлова, порука -учествовање у обележавању Европског дана страних језика (приредба, квиз и сл.) -играње игрица на мобилном телефону -писање кратких састава на задате теме или теме које сам ученик изабере.</p>
--	---	---	---

		<p>за пртљаг, чланска карта и слично).</p> <p>Садржаји</p> <p><i>My name's Maria/I'm Maria. What's your name? This is my friend. His name is Marko. Maria, this is Barbara. Barbara this is Maria. Nice/Pleased to meet you. How old are you? I'm 11. John isn't twelve. He's thirteen. Who's this? It's Carla. What's your phone number/address/mail address? Where are you from? I'm from (Spain). They're from Britain. What nationality are you/is she/he? I'm (Spanish). Who's this? It's my father. Who's that? It's my sister. Her name's Susan. These are my friends. Those are their dogs, Blacky and Spot.</i></p> <p>Личне заменице у функцији субјекта - <i>I, you</i> ...</p> <p>Присвојни придеви - <i>my, your</i>...</p> <p>Показне заменице - <i>this/these,</i></p>	<p>Корелације:</p> <ul style="list-style-type: none"> -српски језик -француски језик -географија -грађанско васпитање -ликовна култура -информатика -историја
--	--	--	--

<p>Разумевање и давање једноставних упутства и налога</p>	<p>- разуме упутства и налоге и реагује на њих;</p>	<p><i>that/those</i> Глагол <i>to be - the Present Simple Tense</i> Питања са <i>Who/What/Where/How (old)</i> Основни бројеви <i>(1-100)</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: формално и неформално представљање, сличности и разлике у именовану сродства, земље енглеског говорног подручја.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање налога и упутстава и реаговање на њих (комуникација у учионици – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутстава</p>	
--	---	--	--

		<p>за игру и слично).</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Let's start. Quiet, please. Listen to me! Stand up. Sit down. Say hello/goodbye to your friend/him/her/them.</i></p> <p><i>Open/Close your books. Put down your pencils. Open the window, please. Come here/to the board. Give me your book, please. Don't do that. Listen and</i></p> <p><i>sing/do/number/point/match/repeat... Read and say/write/complete the sentences/dialogue/chart. Move to</i></p> <p><i>the right/left. Go back to the start/number 1.</i></p> <p>Императив</p> <p>Личне заменице у функцији објекта - <i>me, her, him...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: поштовање основних форми учтивости, песме.</p>	
--	--	---	--

<p>Исказивање правила понашања</p>	<p>-разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње;</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних исказа у вези са правилима понашања.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Can I sit here? Sorry, you can't.</i> <i>We cannot/can't talk in class.</i> <i>You must switch off your mobile phone. You must not/mustn't feed the animals.</i> <i>You mustn't take photos here.</i></p> <p>Модални глаголи за изражавање дозволе и забране - <i>can/can't/cannot, must/mustn't/must not.</i></p>	
<p>Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој</p>	<p>- разуме позив и реагује на њега,</p>	<p>(Интер)културни садржаји: понашање на јавним местима, значење симбола.</p>	

<p>активности</p>	<p>- упути позив на заједничку активност;</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање кратких једноставних позива на заједничку активност и реаговање на њих, усмено или писано (позив на рођендан, журку, на игру, у биоскоп...); упућивање и прихватање/одбијање позива на заједничку активност, усмено или писано, користећи најједноставније изразе молби, захвалности и извињења.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Let's play football/the memory game/go to the cinema. Come and play with me! Can/Could you come over to my place/to my party tomorrow afternoon? OK. All right. Sure. Why not? Well, I'm not sure. Sorry, I can't. Thank you, but I can't.</i></p>	
--------------------------	---	--	--

<p>Исказивање молбе, захтева и захвалности</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе и захтеве; - исказе и прихвати ззахвалност на једноставан начин; 	<p>Императив</p> <p>Модални глаголи за изражавање предлога - <i>can/could</i>.</p> <p>(Интер)културни садржаји: прикладно прихватање и одбијање позива на рођендан, игре.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештање; давање једноставног, усменог и писаног одговора на исказану молбу или захтев; изражавање и прихватање захвалности у усменом и писаном облику.</p> <p>Садржаји</p>	
---	---	---	--

<p>Честитање</p>	<p>- разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; - упути једноставне честитке;</p>	<p><i>Can I borrow your pencil, please? Yes, here you are. Thank you! You're welcome. No problem. It's alright. Okay. No, I'm sorry, I need it. Can you help me, please? Can/Could you open the door for me, please? Of course. Sure. Give me a glass of water, please. Can I have your phone number/address/mail address? May I ask a question? Could/May we go home now?</i></p> <p>Модални глаголи за изражавање молбе и захтева - <i>can/could/may</i>.</p> <p>(Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник,</p>	
-------------------------	--	--	--

<p>Описивање живих бића, предмета, места и појава</p>	<p>- разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; - опише жива бића, предмете, места и појаве једноставним језичким средствима;</p>	<p>рођендан или неки други значајан догађај; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање кратких пригодних честитки у усменом и писаном облику.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Happy birthday to you! Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter! Happy Valentine's Day! Same to you! Well done! Bravo! Congratulations!</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: најзначајнији празници и начин обележавања прославе.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих једноставних описа живих</p>	
--	---	---	--

		<p>бића, предмета, места и појава у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених и писаних описа живих бића, предмета, места и појава.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>I'm tall and thin. I've got long brown hair and blue eyes. What colour are your eyes? She's got a nice big present. She's a good teacher. He's a good friend. My dog Blacky is small and black. He's got a white tail. Their garden is big and nice. My house is small, but nice. There isn't a hospital in my town. There are two cafes near my house. There's a pen on the table. The pen is black.</i></p> <p>Глаголи <i>have got, to be</i> за давање описа.</p>	
--	--	--	--

<p>Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима да реагује на њих; - опише и планира уобичајене или тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; - опише шта уме/не уме да (у)ради; 	<p>Егзистенцијално <i>There is/are...</i> Чланови <i>a/an/the</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: култура становања, однос према живој и неживој природи, главни/већи градови земаља енглеског говорног подручја.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање описа у вези са тренутним и уобичајеним активностима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и спискова у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима.</p> <p>Садржаји</p>	
---	---	--	--

		<p><i>Do you always walk to school? He never helps his mum. She sometimes does the washing up. What do you do on Sundays? I go to school in the morning. He doesn't collect badges. I feed my dog and take out the rubbish in the morning. I help my father in the garden on Saturdays. Mr/Mrs Atkin works in a bank. My cousins live in Canada. She's wearing blue jeans today. She's cleaning her teeth. What are they doing now? They're reading. What's he doing? Is he doing his homework? Yes, he is./No, he isn't. He/She can jump. Can you sing? Who can swim? Can Beth climb a tree? Yes, she can./No, she can't. He can run, but he can't swim. The Present Simple Tense и The Present Continuous Tense за изражавање радњи у садашњости. Прилози за учесталост - usually, often...</i></p>	
--	--	---	--

<p>Исказивање потреба, осета и осећања</p>	<p>- разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;</p>	<p>Модални глагол <i>can</i> за изражавање способности.</p> <p>(Интер)културни садржаји: радно време, разонода, живот породице.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима и осећањима; саопштавање потреба и осета и предлагање решења у вези са њима; усмено и писано исказивање својих осећања и (емпатично) реаговање на туђа.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>I'm thirsty. I can bring you a glass of water. I am hungry. Can I make you a sandwich/Do you want a sandwich? Yes, please./No, thanks, I want some</i></p>	
---	--	---	--

<p>Исказивање просторних односа и величина</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; - тражи и пружа кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; - опише непосредни простор у коме се креће; 	<p><i>salad. She is hot/cold.</i> <i>Alice is</i> <i>happy/sad/fine/ill/tired...</i> <i>The Present Simple Tense (be, want)</i> Модални глагол <i>can</i> за изражавање предлога.</p> <p>(Интер)културни садржаји: мимика и гестикулација; употреба емотикона.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање кратких текстова у којима се на једноставан начин описују просторни односи и оријентација у простору; усмено и писано тражење и давање информација о сналажењу/оријентацији у простору; усмено и писано описивање просторних односа у приватном и јавном простору (соба, стан, кућа,</p>	
---	---	--	--

		<p>улионица, школа, музеј, биоскоп).</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Where's the chair? It's in front of the whiteboard. There's a mirror on the wall. The desk is between the bed and the wardrobe. The kitchen is downstairs. In this picture, our parents are in the living room. Where's the toilet? It's on the left/right. It's here/over there. What's behind/opposite the school? There's a big beautiful park near here.</i></p> <p>Егзистенцијално <i>There is/are...</i></p> <p>Предлози за изражавање положаја и просторног односа - <i>here, there, in, on, under...</i></p> <p>Чланови- <i>a/an/the</i></p> <p>Питања са <i>Where, What...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: јавни простор, култура становања.</p>	
--	--	--	--

<p>Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)</p>	<p>- разуме једноставна обавештења о хронолошком /метеоролошком времену и реагује на њих; - тражи и даје кратка и једноставна објашњења о хронолошком/ метеоролошком времену;</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање кратких текстова који се односе на тачно време, дан, месец или део дана (разглас/план вожње на аутобуској/ железничкој станици, аеродрому; биоскопски програм, договор за неку активност) или на метеоролошко време (тренутне или уобичајене временске прилике); усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности или метеоролошким приликама.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>What time is it? It is five</i></p>	
--	---	--	--

		<p><i>o'clock. It's half past six. It's (a) quarter past/to twelve. When do you wake up? I wake up at seven. There's a good programme on TV at (a) quarter to seven. When does the film start? It starts at half past seven. The train leaves at half past two. What's the weather like today? It's (very) hot today. It's sunny/windy... It isn't (very) cold. It's snowing. It usually snows in winter. What day is it today? Is it Tuesday? I usually have my piano lesson on Thursday, but this week. I'm having it on Wednesday. I don't watch TV in the morning/afternoon. My birthday is on 21st of May/May 21st.</i></p> <p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање утврђених програма, планова и распореда (ред возње, ТВ/биоскопски програм и сл.) и уобичајених радњи.</p> <p><i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање тренутних и</p>	
--	--	--	--

<p>Изражавање припадања/ неприпадања и поседовања/непоседовања</p>	<p>- разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/ неприпадање, поседовање/ непоседовање и реагује на њих; - трађи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/ неприпадање, поседовање/ непоседовање;</p>	<p>привремених радњи. Предлози <i>in/on/at</i> за изражавање времена. Питања са <i>When, What (time/day)</i> ... Редни бројеви до 100.</p> <p>(Интер)културни садржаји: клима, разговор о времену, географске дестинације.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/ неприпадања и поседовања/ непоседовања и реаговања на њих; усмено и писано, исказивање припадања/ неприпадања и поседовања/ непоседовања.</p> <p>Садржаји</p>	
---	---	--	--

<p>Изражавање допадања/ недопадања</p>	<p>- разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/ неслагања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/ недопадање једноставним језичким</p>	<p><i>This is my ball. This isn't your card. Whose jacket is this? It's Jane's/my father's jacket. I've got a brother. He's got two sisters. I've got a bike. I haven't got rollerblades. Sam hasn't got a cat, he's got a dog. Is this your dog?</i></p> <p>Саксонски генитив са именицом у једнини – <i>my friend's/Milan's book</i>. Присвојни придеви <i>my, your, his...</i> <i>Have got</i> за изражавање поседовања/ припадања. Питања са <i>Whose</i>.</p> <p>(Интер)културни садржаји: породица и пријатељи, однос према животињама, кућни љубимци.</p> <p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих текстова с једноставним</p>	
---	--	---	--

	<p>средствима;</p>	<p>исказима за изражавање допадања/ недопадања и реаговања на њих; усмено и писано исказивање слагања/неслагања, допадања/недопадања.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Do you like it? Yes, it's very good/No, it's horrible. I'm sorry, but I don't. I don't know. I like apples. I don't like oranges. Peter loves English. He doesn't like Maths. My favourite school subject is P.E. What's your favourite school subject/book/film...? Who's your favourite singer/actor/sports star? Why? The Present Simple Tense (like, love...)</i></p> <p>Питања са <i>What, Who, Why ...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: уметност (књижевност за младе, стрип, филм, музика...), храна, спорт.</p>	
--	--------------------	--	--

<p>Изражавање количине и бројева</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета, количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих; - тражи и пружи основне информације у вези са са количинама и бројевима; - изрази присуство и одсуство некога или нечега; 	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних исказа који садрже информације у вези са количином и бројевима (новчани износ, узраст, време, број телефона и сл.); усмено и писано коришћење једноставних исказа са бројевима до 100.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>There are six apples on the table. Are there any bananas? Yes, there are some./no, there aren't any. How many people are there in the park? There are two women and three children. Is there any orange juice in the fridge? Yes, there is some./No, there isn't any. How much is this Tshirt? It's £2.80.</i></p> <p>Основни бројеви до 100</p>	
---	--	---	--

		<p>Множина именица – правилна и најчешћи облици неправилне множине (<i>man - men, woman - women, child - children...</i>).</p> <p>Бројиве и небројиве именице. Неодређени детерминатори - <i>some, any</i>.</p> <p>Квантификатори - <i>much, many, a lot of</i>.</p> <p>Питања са <i>How much/many</i>.</p> <p>(Интер)културни садржаји: друштвено окружење, путовања.</p>	
--	--	--	--

Смернице за израду Анекса школског програма

Предмет : Математика, разред: V

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	Ученик ће моћи да: -Израчунава вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну	Први део: -Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу	Ова тема се надовезује на области из првог циклуса те треба проширити и продубити знања која су

	<p>линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева) -решити једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); -примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; -разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; -одреди и примени НЗД и НЗС; -изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; -правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу.</p> <p>-Анализира односе датих геометријских објекатаи</p>	<p>природних бројева \mathbb{N}_0 -Дељење са остатком у скупу \mathbb{N}_0; -Својства дељивости; ђиниоци и садржаоци природних бројева; -Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама; -Дељивост са 4 и 25 -Дељивост са 3 и 9. -Скупови и скуповне операције: унија, пресек, разлика.</p> <p>Други део</p> <p>-Прости и сложени бројеви; -Ератостеново сито; -Растављање природних бројева на просте чиниоце. -Заједнички делилац; Највећи заједнички делилац; Еуклидов алгоритам за налажење НЗД-а. -Заједнички садржалац; најмањи заједнички садржалац; Еуклидов алгоритам за налажење НЗС-а. Веза између НЗД и НЗС</p>	<p>ученици раније стекли. Кроз разноврсне задатке са изразима, једначинама и неједначинама наставити са изграживањем појмова бројевни израз, променљива, израз са променљивом, користећи при томе и термине израз, формула, исказ. Кон једначина и неједначина задржати се на једноставнијим облицима у циљу усвајања концепта решавања датог проблема У делу који се односи на дељивост подсетити ученике да дељење без остатка није увек могуће. Увести дељење са остатком, истаћи својства дељивости. Правила дељивостидекадним јединицама и бројевима 2, 5, 4 и 25 увести тако да ученици сами откривају законитости на примерима, као и да уоче везе између ових правила (пр. ако је број дељив са 10, дељив је и са 2 и са 5). Нагласак је на примени ових правила. Уводе се основни</p>
--	---	--	--

<p>ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ</p>	<p>запише их математичким писмом; -опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг. -Нацрта праву, паралелну датој правој користећи геометријски прибор. -Упореди, сабира и одузима дужи конструктивно, рачунски. -Преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом. -Правилно користи геометријски прибор.</p>	<p>Тачке и праве; односи припадања и распореда. -Однос правих у равни; паралелност. -Мерење дужине и једнакост дужи. Кружница и круг; кружница и права. -Преношење и надовезивање дужи. -Централна симетрија; вектор и транслација</p>	<p>појмови о скуповима: празан скуп, скуп, елементи, подскуп и одговарајући знакови, као и скуповне операције: унија, пресек скупа, разлика скупа. Свака наставна јединица везана за скуп и два скупа код ученика се везује за илустрацију и коришћење Венових дијаграма. Помоћу конкретних примера ученици деле бројеве на просте и сложене и кроз очигледне примере уводи се највећи заједнички делилац и најмањи заједнички садржалац. Најпре кроз примере разграничити појмове делилац и садржалац, као и везу између НЗД и НЗС. Што се геометрије тиче полази се од тачке и праве и односа припадања и не припадања, затим увести појам дужи и полуправе као и начин обележавања Цртањем се показује да за сваку праву и тачку ван ње постоји јединствена права која пролази кроз дату тачку и</p>
<p>УГАО</p>	<p>-Идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе.</p>	<p>Угао, централни угао, једнакост углова. -Надовезивање углова (суседни, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова рачунски) -Упоредни углови, врсте</p>	

<p>РАЗЛОМЦИ</p>	<p>-Нацрта праву, нормалну на дату праву користећи геометријски прибор. -Измери дати угао и нацрта угао задате мере. -Упореди, сабере, одузме углове рачунски и конструктивно. -Реши једноставан задатак применом основних својства паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова)</p> <p>-Прочита, запише и упореди на бројевној полуправој разломке и децималне бројеве и преводи их из једног записа у други. -Одреди месну вредност цифре у запису децималног броја и процени грешку заокругљивања; -израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину;</p>	<p>углова. -Мерење углова; сабирање и одузимање мере углова. -Угао између две праве. -Углови на трансверзали; углови и транслација.</p> <p>Појам разломака; придруживање тачака бројевне полуправе разломцима; -Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака; -децимални запис броја и преводње у запис облика разломака; -упоређивање бројева у децималном запису и заокругљивање разломака.</p> <p>-Основне рачунске операције</p>	<p>паралелна је датој правој. Увести појмове: кружница, круг, центар, пречник, полупречник, тетива, тангента, лук. Однос две кружнице где се оне секу, додирује, не додирују... посматрати на конкретним примерима и задацима. Инсистирати на коришћењу геометријског прибора, шестара приликом цртања кружница, упоређивања и дужи и операција над њима. Централном симетријом пресликавати тачке, дужи, троуглове, четвороуглове. Истаћи основне особине централне симетрије. Угаону линију представити код ученика као две полуправе са заједничким почетним теменом и то показати цртежом. Истаћи разлику и појам неконвексних и конвексних углова. Увести означавање углова грчким слоима. Углове преносити и надовезивати помоћу шестара и лењира, а потом их</p>
------------------------	---	---	--

<p>ОСНА СИМЕТРИЈА</p>	<p>-решити једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; -одредити проценат дате величине; примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; -примени аритметичку средину датих бројева -сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер.</p> <p>-Идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; -симетрично преслика тачку, дуж, и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; -конструира симетралу дужи, симетралу угла и</p>	<p>са разломцима (уоба записа) и њихова својства. Изрази; Једначине и неједначине у скупу разломака. Примене разломака (проенти, аритметичка средина, размера).</p> <p>Осна симетрија у равни и њене особине; -Осна симетрија фигуре; -симетрала дужи и конструкција нормале; симетрала угла;</p>	<p>упоређивати, сабирати и одузимати. Развити код ученика вештину за мерење и цртање углова помоћу угломера. Кроз цртеж и методом демонстрације показати једнакост унакрсних углова. Врло је важно да ученици имају представу помоћу цртежа шта представља комплементан, а шта суплементан угао и колико степени чине један и други. На то се надовезују остали углови и њихове мере. Истаћи углове које образује трансверзала две паралелне праве. Основна метода је демонстрација и цртеж, илустрација на табли, где ученици уочавају дате углове. На почетку, што се разломака тиче, ученици на очигледним примерима уочавају праве, неправе разломке и мешовите бројеве. На томе се инсистира све док се не створи основа за даље. Проширивање и скраћивање разломака уводи се на основу особине</p>
------------------------------	---	--	--

	<p>примењује њихова својства; -конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој правој</p>		<p>количника да се он не мења ако се дељеник и делилац помножи или подели истим бројем. Све ово радити кроз илустрацију кружног исечка и пребројавања делова. Превођење разломака у децимални запис започети са разломцима који се могу свести на децималне разломке, а након тога увести и појам периодичног децималног записа. Сабирање и одузимање разломака своди се на заједнички именилац, где се води рачуна који је најмањи заједнички садржалац два или више разломака. множење разломака најлакше се уочава помоћу квадратне мреже, док се за дељење ученици прво упознају са појмом реципрочна вредност, а потом се дељење своди на множење. потребно је много часова утврђивања како би сви ученици савладали операције са разломцима. Код сабирања, одузимања, множења и</p>
--	---	--	---

			<p>дељења децималних бројева користи се аналогија са природним бројевима. Тако се код дељења најпре креће са дељење децималног броја природним бројем, а онда се уводи дељење децималним бројем где се проширивањем декадног јединицом своди на природни број. Кроз бројевне изразе који нису превише сложени ученици увежбавају ове операције. Такође, треба инсистирати на једноставније примере једначина и неједначина. Важан део јесу проблемски, текстуални задаци који су нам од исте важности и за проценат и аритметичку средину где ученици развијају логичко закључивање, а и сусрећу се са свакодневним проблемским ситуацијама. Како израчунати свој просек, средњу оцену, поделу буџета, сналажење на географској карти и реална удаљеност два места, попуст, поскупљења, подела новца у различитој</p>
--	--	--	---

			размери. Ово је врло значајна област за сналажење ученика у пракси.
--	--	--	---

Предмет: Верска настава, разред : V

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
-------------	---------------	-----------------	-----------------------------------

<p style="text-align: center;">I – УВОД</p> <p>1. Упознавање садржаја програма и начина рада</p>	<p>По завршетку теме ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> -моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе; -моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања. - бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса. 	<ul style="list-style-type: none"> -Упознавање са садржајем програма и начином рада -Прелиминарна систематизација 	<p>Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.</p> <p>Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.</p> <p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.</p> <p>Врсте наставе Настава се</p>
--	--	---	---

<p>II - РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА</p> <p>2. Религија и култура старог света</p> <p>3. Човек тражи Бога</p>	<p>-моћи да именује неке политеистичке религије.</p> <p>-моћи да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века</p>	<p>-Религија и култура старог света -Човекова жеђ за Богом и вечним животом</p> <p>-Митови и легенде</p>	<p>реализује кроз следеће облике наставе: теоријска настава (35 часова) практична настава (1 час) Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици; Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и</p>
---	--	--	--

			<p>проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.</p> <p>Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. У остваривању савремене</p>
--	--	--	---

			<p>наставе наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота</p>
--	--	--	--

<p>III - ОТКРИВЕЊЕ - СВЕТ БИБЛИЈЕ</p> <p>4. Божије Откровење 5. Свето Писмо (настанак, подела)</p>	<p>-моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава; -моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру; -моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка -моћи да разликује Стари и Нови Завет -бити подстакнут да се односи према Библији као светој књизи</p>	<p>Божије Откровење Свето Писмо (настанак, подела)</p>	<p>Евалуација наставе: Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања ученика; Оквирни број часова по темама Увод – 1 Религија и култура старог света – 3 Откривење – Свет Библије – 4 Стварање света и човека – 7 Старозаветна историја спасења – 7 Закон Божији – 4 Месијанска нада – 8 Евалуација – 1+1</p>
--	--	---	--

<p>IV - СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА</p> <p>6. Стварање света 7. Стварање човека 8. Прародитељски грех 9. Човек изван рајског врта</p>	<p>-моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле;</p> <p>-моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан;</p> <p>-бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи;</p> <p>-моћи да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу;</p> <p>-моћи да преприча неку од библијских прича до Аврама;</p> <p>-моћи да повеже причу о Нојевој барци са Црквом;</p> <p>-бити подстакнут на послушност као израз љубави према Богу;</p>	<p>Шестоднев</p> <p>Стварање човека „по икони и подобју“</p> <p>Прародитељски грех</p> <p>Човек изван рајског врта (Каин и Авељ, Ноје, Вавилонска кула)</p>	
---	---	---	--

<p style="text-align: center;">V СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА</p> <p>10. Аврам и Божији позив 11. Исак и његови синови 12. Праведни Јосиф 13. Мојсије 14. Пасха</p>	<p>-моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја</p> <p>-моћи да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом</p> <p>-моћи да исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта</p> <p>-моћи да извуче моралну поуку из библијских приповести</p> <p>-моћи да препозна старозаветне личности и догађаје у православној иконографији.</p>	<p>Аврам и Божији позив Исак и његови синови Праведни Јосиф Мојсије Пасха</p>	
--	--	---	--

<p>VI - ЗАКОН БОЖИЈИ</p> <p>15. На гори Синају 16. Десет Божјих заповести 17.Закон Божији као педагог за Христа</p>	<p>- моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију; -моћи да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божијих заповести; -моћи да разуме да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу; -бити подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу;</p>	<p>Добијање Божијих заповести на гори Синају Садржај Десет Божјих заповести Смисао Декалога као припреме за Христа</p>	
<p>VII - МЕСИЈАНСКА НАДА</p> <p>18. „Земља меда и млека“</p>	<p>-моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је</p>	<p>Насељавање Обећане земље (Исус Навин, Самсон...) Цар Давид Соломон и јерусалимски храм</p>	

<p> 19. Цар Давид 20. Соломон и јерусалимски храм 21. Псалми Давидови 22. Старозаветни пророци 23. Месијанска нада </p>	<p> мана -моћи да именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи -моћи да уочи да је Светиња над светињама посебно место Божијег присуства -знати да је цар Давид испевао Псалме у славу Божију -моћи да наведе неке од старозаветних пророка -моћи да уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије -увидети значај покајања и молитве као „жртве угодне Богу“ на основу одељака поучних и пророчких књига -моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 5. разреду. </p>	<p> Псалми Давидови Старозаветни пророци Месијанска нада </p>	
--	--	---	--

Предмет: Грађанско васпитање, разред : V

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
-------------	---------------	-----------------	-----------------------------------

<p>ЉУДСКА ПРАВА</p> <p>Права детета</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права; - препозна своје потребе, као и потребе других и да их уважава; - штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; - учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; - аргументује потребу посебне заштите права детета; - на примеру препозна уграђеност права деце у основним документима која уређују рад школе; - наводи примере и показатеље остварености и кршења дечијих права; - наводи чиниоце који утичу на остварење дечијих права; - поштује права и потребе ученика који су у инклузији у његовом одељењу/школи; - препозна ситуације кршења 	<p>Потребе и права</p> <p>Потребе и жеље.</p> <p>Потребе и права.</p> <p>Права и правила у учионици.</p> <p>Правила рада у учионици, доношење групних правила.</p> <p>Права детета у документима о заштити права</p> <p>Посебност права детета и људска права.</p> <p>Конвенција о правима детета.</p> <p>Врсте права.</p> <p>Показатељи остварености и кршења дечијих права .</p> <p>Конвенција о правима детета у документима која се односе на школу.</p>	<p>У настави грађанског васпитања примењиваће се:</p> <ul style="list-style-type: none"> -радионице -симулације -играње улога -студије случаја -дебате -дискусије -пројекти -истраживања -промоције -покретање акција -едукативни филмови -презентације -аудио и видео записи -клипови са јутјуба <p>Корелације:</p> <p>историја,</p> <p>српски језик</p> <p>француски језик</p> <p>енглески језик</p> <p>Развијаће се следеће међупредметне компетенције:</p> <ul style="list-style-type: none"> -сарадња -решавање проблема -комуникација -компетенција за целоживотно
---	---	--	--

	<p>својих права и права других; - идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја;</p>		<p>учење</p>
--	--	--	--------------

<p style="text-align: center;">ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p> <p>Школа као заједница</p>	<ul style="list-style-type: none"> - поштује правила одељенске заједнице и правила на нивоу школе; - поступа у складу са моралним вредностима грађанског друштва; - искаже свој став о значају правила у функционисању заједнице; - понаша се у складу са правилима и дужностима у школи; - наводи начине демократског одлучивања; - препозна одговорност одраслих у заштити права деце; - објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права; - реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ; 	<p>Права и функционисање заједнице Моје заједнице. Школа као заједница. Одлучивање у учионици и школи. Гласање и консензус као демократски начини одлучивања. Одговорности и обавезе у заједници Одговорност деце. Одговорности одраслих (родитеља, наставника). Кршење и заштита права Шта могу и коме да се обратим у ситуацијама насиља</p>	
---	---	--	--

<p style="text-align: center;">ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ</p> <p style="text-align: center;">Сукоби и насиље</p>	<ul style="list-style-type: none"> - препозна и анализира сличности и разлике између ученика у групи; - прихвата друге ученике и уважава њихову различитост; - проналази примере моралних поступака у књижевним делима које чита, у медијима и у свакодневном животу; - наводи примере из свакодневног живота предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама; - проналази примере нетолеранције и дискриминације у књижевним делима која чита; - у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; - препозна и објасни врсте насиља; - прави разлику између 	<p>Наши идентитети Наше сличности и разлике (раса, пол, национална припадност, друштвено порекло, вероисповест, политичка или друга уверења, имовно стање, култура, језик, старост и инвалидитет). Стереотипи и предрасуде. Дискриминација. Толеранција. Сукоби и насиље Сукоби и начини решавања сукоба. Предности конструктивног решавања сукоба. Врсте насиља: физичко, активно и пасивно, емоционално, социјално, сексуално, дигитално. Реаговање на насиље. Начини заштите од насиља.</p>	
--	---	--	--

	<p>безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама;</p> <ul style="list-style-type: none">- заштити од дигиталног насиља;- анализира сукоб из различитих углова (препознаје потребе учесника сукоба) и налази конструктивна решења прихватљива за све стране у сукобу;- аргумендује предности конструктивног начина решавања сукоба		
--	--	--	--

<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - препознаје примере грађанског активизма у својој школи и исказује позитиван став према томе; - идентификује проблеме у својој школи; - прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике; - осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте; - активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада (у групној дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин); - учествује у доношењу одлука у тиму/групи поштујући договорене процедуре и правила; - учествује у извођењу акције; - процењује ефекте спроведене акције и идентификује пропусте и 	<p>Планирање и извођење акција у школи у корист права детета Учешће ученика у школи. Избор проблема. Тражење решења проблема. Израда плана акције. Анализа могућих ефеката акције. Планирање и извођење акције. Завршна анализа акције и вредновање ефеката. Приказ и анализа групних радова.</p>	
-----------------------------------	---	---	--

	<p>грешке; - презентује, образлаже и аргументује изабрану акцију и добијене резултате за унапређивање живота у школи.</p>		
--	---	--	--

Предмет: Чувари природе, разред : V

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
-------------	---------------	-----------------	-----------------------------------

<p>1. ПОЛОЖАЈ И УЛОГА ЧОВЕКА У ПРИРОДИ</p>	<p>Идентификује појам животне средине као и све начине човековог утицаја на животну средину; Разуме концепт природне равнотеже, предлаже акције заштите и очувања животне средине; Развија вредности и ставове квалитетног и здравог стила живота;</p>	<p>Основни појмови из области животне средине. Утицаји човека на животну средину. Концепт одрживог развоја. Природна равнотежа. Спровођење акција у заштити и очувању животне средине (мали пројекти). Вођење сопствене економије и економије природе (мали пројекти). Квалитетан и здрав стил живота (мали пројекти).</p>	<p>Побројати активности којима се описује: 1) Начин остваривања општих и међупредметних компетенција кроз остваривање исхода и реализацију садржаја; 2) Начин остваривања корелације – хоризонталне и вертикалне повезаности између различитих наставних предмета; 3) Начин коришћења ресурса школе и локалне средине у остваривању исхода; 4) Начин коришћења партиципативних, кооперативних, активних и искуствених метода наставе и учења; 5) Начин коришћења ИКТ у настави...</p>
<p>2. ПРИРОДНА БОГАТСТВА (РЕСУРСИ) И ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ</p>	<p>Примењује рационално коришћење природних ресурса;</p>	<p>Природни ресурси (богатства) - дефиниција подела и значај. Обновљиви и необновљиви природни ресурси. Жива бића као природни ресурс. Одрживо коришћење ресурса.</p>	

Предмет: Свакодневни живот у прошлости

разред : V

Теме	Садржаји	Начин остваривања програма
------	----------	----------------------------

<p>1. Увод</p>	<p>Прошлост Време Значај проучавања прошлости Појам свакодневног живота Значај проучавања свакодневног живота у прошлости</p>	<p>Побројати активности којима се описује:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Начин остваривања општих и међупредметних компетенција кроз остваривање исхода и реализацију садржаја;2) Начин остваривања корелације – хоризонталне и вертикалне повезаности између различитих наставних предмета;3) Начин коришћења ресурса школе и локалне средине у остваривању исхода;4) Начин коришћења партиципативних, кооперативних, активних и искуствених метода наставе и учења;5) Начин коришћења ИКТ у настави...
----------------	---	---

2. Игре у прошлости

Појам и феномен игре
Играчке
Дечије игре у садашњости
Традиционалне игре у Србији
Играчке у прошлости
Дечије игре и игре одраслих
Олимпијске игре у античкој Грчкој

<p>3. Свакодневни живот људи у праисторији и старом веку</p>	<p>Свакодневни живот праисторијских заједница</p>	
<p>Свакодневни живот у праисторији</p>	<p>Начин исхране и одевања у праисторији Становање у праисторији Употребни предмети и накит Изуми Археолошка налазишта и локалитети</p>	
<p>Свакодневни живот народа Старог истока</p>	<p>Начин исхране у Старом Египту и Месопотамији Одевање у Старом Египту и Месопотамији Становање у Старом Египту и Месопотамији Породични односи у Старом Египту и Месопотамији Образовање у Старом Египту и Месопотамији Обавезе становништва Друштвени живот у Старом Египту и Месопотамији Употребни предмети Лечења Путвања Изуми Веровања Налазишта и локалитети</p>	
<p>Свакодневни живот Старих</p>	<p>Начин исхране Одевање Лечење</p>	

Смернице за израду Анекса школског програма

Предмет : Информатика и рачунарство разред: VI

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
<p align="center">ИКТ</p> <p align="center">Препоручени број часова (10)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – правилно користи ИКТ уређаје; – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама; – креира и обрађује дигиталну слику; – самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа; – уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје; – чува и организује податке 	<p align="center">.</p> <p>Дигитални уређаји и кориснички програми.</p> <p>Управљање дигиталним документима.</p> <p>Рад са сликама.</p> <p>Рад са текстом.</p> <p>Рад са мултимедијалним презентацијама које садрже видео и аудио садржаје.</p>	<p>Настава информатике и рачунарства је теоријско -практичног карактера тако да сви часови треба да се реализују кроз самостални рад ученика праћен јасним упутством и претходном демонстрацијом поступка од стране наставника.</p> <p>Опште и међупредметне компетенције најбоље је развијати реализацијом најмање два пројектна задатка (једног из области ИКТ и Дигитална писменост и другог из области Рачунарство). Пројектни</p>

	<p>локално и у облаку; – одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу; – разликује основне интернет сервисе;</p>		<p>задаци треба да се баве реалним темама из школског или свакодневног живота и при томе користити методе као што су проблемска настава или учење засновано на истраживању. Теме могу бити понуђене од стране наставника али и ученици самостално могу бирати тему која одговара њиховим интересовањима. Корелација са другим предметима може се остварити на скоро свим часовима применом стечених информатичких знања на одређени предмет (израда табела и графикана , презентација, претраживање Интернета у циљу проналажења информација везаних за одређени предмет...) Ученици ће за упознавање са садржајима и вежбање користити матерјале са сајтова: https://petlja.org/ , http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2015/08/priru</p>
<p>Дигитална писменост Препоручени број часова(4)</p>	<p>Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин у мрежном окружењу. Интернет сервиси. Правила безбедног рада на Интернету. Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја. Заштита приватности личних података и ауторских права. – објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника;</p>	<p>Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин у мрежном окружењу. Интернет сервиси. Правила безбедног рада на Интернету. Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја. Заштита приватности личних података и ауторских права.</p>	
<p>Рачунарство Препоручени број часова (15)</p>	<p>– креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; – користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; – објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље);</p>	<p>Основе изабраног програмског језика. Основне аритметичке операције. Уграђене функције. Ниске (стрингови). Структуре података. Гранање. Понављање. Основни алгоритми.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> – користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; – разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); – проналази и отклања грешке у програму; 		%C4%8Dnik-interaktivni.pdf , http://www.microsoftsr.rs/obrazovanje/pil/sigurnost_ForDelete/html/etusivu.htm
<p>Пројектни задатак</p> <p>Препоручени број часова</p> <p>ИКТ и Дигитална писменост (4)</p> <p>Рачунарство (3)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака; – користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; – креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; – вреднује процес и резултате пројектних активности. 	<p>Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима.</p> <p>Вредновање резултата пројектног задатка.</p>	

Смернице за израду Анекса школског програма

Предмет: Техника и технологија, разред: VI

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
<p>ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> – повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења; – анализира карактеристике савремене културе становања; – класификује кућне инсталације на основу њихове намене; 	<p>Значај и развој грађевинарства.</p> <p>Просторно и урбанистичко планирање.</p> <p>Култура становања у: урбаним и руралним срединама, објектима за индивидуално и колективно становање, распоред просторија, уређење стамбеног простора.</p> <p>Кућне инсталације.</p>	<p>У области <i>животно и радно окружење</i> обрађују се садржаји који се односе на грађевинарство као грану технике. Уз помоћ медија потребно је, у најкраћим цртама, приказати историјски развој грађевинарства и повезати га са побољшањем услова живљења (по могућству интерактивно). Потребно је нагласити значај урбанизма и просторног планирања (на основу посматрања планова, макета,</p>

			<p>слика насеља, треба објаснити значај околине стана са хигијенског и естетског становишта). Препорука је да се користите рачунарске мапе за одређивање положаја грађевинских објеката у односу на околину. Путем посматрања и анализе примера, навести ученике да анализирају и закључују како се култура становања разликује у зависности од врста насеља (рурално и урбано насеље) и стамбених објеката, које су карактеристике и посебности, као и како се одређује распоред просторија у стану са аспекта функционалности, удобности и економичности. Потребно је упознати ученике са врстама и наменом кућних инсталација и правилном употребом. Препорука је да се обезбеде услови за ситуационо учење нпр. кроз</p>
--	--	--	--

			<p>компјутерску симулацију.</p> <p>Препоручени број часова је 6.</p>
<p>САОБРАЋАЈ</p>	<p>– класификује врсте саобраћајних објеката према намени;</p> <p>– повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају;</p> <p>– повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе;</p> <p>– демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;</p>	<p>Саобраћајни системи.</p> <p>Саобраћајни објекти.</p> <p>Управљање саобраћајном сигнализацијом.</p> <p>Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају.</p>	<p>У односу на програм петог разреда, у области <i>саобраћај</i> садржај је проширен и односи се на саобраћајне објекте, њихову намену, функционисање и организацију саобраћаја. Посебно обратити пажњу да безбедност учесника у саобраћају зависи и од прописне инфраструктуре (опреме пута, обележавања и сигнализација, квалитет израде саобраћајних објеката) као и прилагођавања постојећим условима (брзина). Препорука је да се кроз примере симулације, а који су доступни на Интернету, ученици уведу у ситуацију да препознају сигурносне ризике и предвиде опасне ситуације у саобраћају. Уз помоћ</p>

			<p>мултимедијалних примера објаснити како се управља саобраћајем коришћењем ИКТ и колико такво управљање утиче на безбедност путника и робе. Са аспекта безбедности учесника у саобраћају обратити пажњу на учешће пешака и возача бицикла у јавном саобраћају. За реализацију ових садржаја користити мултимедије као и саобраћајне полигоне практичног понашања у саобраћају у оквиру школе. Препоручује се да се, уколико школа нема просторне могућности за израду саобраћајног полигона, користе дворишта, шири ходници или фискултурне сале ради остваривања овог исхода.</p> <p>Препоручени број часова је 8.</p>
ТЕХНИЧКА И	– скицира просторни изглед	Приказ грађевинских објеката	У овом делу програма

<p>ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p>	<p>грађевинског објекта;</p> <ul style="list-style-type: none"> – чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; – користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; – самостално креира дигиталну презентацију и представља је; 	<p>и техничко цртање у грађевинарству.</p> <p>Техничко цртање помоћу рачунара.</p> <p>Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација</p>	<p>ученици развијају нове интегрисане модалитете техничке и дигиталне писмености. На почетку реализације области укратко поновити која су знања и вештине из техничког цртања ученици усвојили у претходном разреду. Ученике треба оспособити за рад у рачунарској апликацији за техничко цртање примереној њиховом узрасту и потребама. Објаснити правила и симболе који се користе у техничком цртању у области грађевинарства. Приликом израде техничких цртежа на папиру и помоћу рачунара препоручује се индивидуални облик рада. Ученици треба да развијају вештине визуелног опажања и разумевања релацијских односа између објеката и предмета, стога је примерено задати им да скицирају просторни изглед одређеног грађевинског објекта који им</p>
-----------------------------------	--	--	---

			<p>је познат. Представити могућности и рад са једноставним рачунарским апликацијама за 3D приказ грађевинских објеката. Ученицима објаснити појам пресека коришћењем наставних помагала и рачунарске симулације. Упознати ученике са радом у рачунарској апликацији за унутрашње уређење стана наглашавајући функционалност и естетску вредност решења. Како би ученици функционализовали стечена знања предвидите мини-пројекат на тему израде скице хоризонталног и вертикалног пресека стана у коме ученици живе и уређење стана према истим. Скица може бити израђена на папиру или помоћу рачунара. Ученици своја решења скице грађевинског објекта и унутрашњег уређења стана самостално представљају током редовне наставе. У</p>
--	--	--	--

			<p>оквиру ових активности предвидети коришћење дигиталних презентација које су ученици израдили. Акцент треба да буде на дизајну мултимедијалних елемената презентације, начину представљања решења (ток презентације) и развоју вештине комуникације (контакт са публиком), а не на техници израде презентације. У оквиру ове активности потребно је обезбедити простор за дискусију и давање вршњачке повратне информације на основу успостављених критеријума.</p> <p>Препоручени број часова је 18.</p>
РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	– класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене;	Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала. Техничка средства у	Ово је сложена наставна област јер се у оквиру ње изучавају грађевинарство, пољопривреда, енергетика и екологија надовезује се на

	<ul style="list-style-type: none"> – повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину; – повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова; – реализује активност која указује на важност рециклаже; – образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; – повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; – описује занимања у области 	<p>грађевинарству и пољопривреди.</p> <p>Организација рада у грађевинарству и пољопривреди.</p> <p>Обновљиви извора енергије и мере за рационално и безбедно коришћење топлотне енергије.</p> <p>Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине</p> <p>Моделовање машина и уређаја у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије.</p>	<p>знања које су ученици стекли о ресурсима у петом разреду.</p> <p>На почетку рада на овој области упознати ученике, на нивоу обавештености, са основном поделом грађевинских материјала (према пореклу и намени). Врсте, начин производње, основне карактеристике грађевинских материјала и њихову примену објаснити на елементарном нивоу, без улажења у детаље. Препоручљиво је ученицима показати угледне примере појединих грађевинских материјала или своје предавање поткрепити сликама, проспектима или мултимедијом.</p> <p>Упознати ученике са конструктивним елементима грађевинског објекта (темељ, зидови, међуспратна конструкција, степенице и кров) уз међусобно функционално повезивање и</p>
--	---	--	---

	грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране;		<p>начине изградње. Направити везу између конструктивних делова грађевинског објекта и материјала за њихову изградњу.</p> <p>Уз помоћ мултимедије или слика упознати ученике са врстама грађевинских објеката у оквиру нискоградње, високоградње и хидроградње. Тежиште овог дела теме ставити на изградњи стамбених грађевинских објеката у оквиру класичног (традиционалног) и савременог начина изградње. У оквиру овог дела области ученици треба да повежу делове конструкције и начине градње грађевинског објекта са њиховом наменом.</p> <p>Савремени начин изградње све више потискује традиционални начин изградње помоћу ручних алата и предност даје савременим грађевинским</p>
--	---	--	--

			<p>машинама уз помоћ којих се убрзава и побољшава квалитет изградње. У том смислу оспособити ученике да препознају и повезују алате и машине са врстама грађевинских радова (основна подела грађевинских машина и алата и њихове најважније карактеристике).</p> <p>Тежиште дела теме, у вези енергетике, је на рационалној потрошњи енергије за загревање стана/куће. Указати на значај планирања избора материјала за изградњу грађевинског објекта и његове изолације још током пројектовања, са аспекта рационалне потрошње енергије и уштеде топлотне енергије. Повезати значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије. Упознати ученике са врстама грејања у кући/стану. Кроз разговор са ученицима и уз</p>
--	--	--	---

			<p>изношење различитих примера из живота, ученике упутити на правилно и безбедно коришћење уређаја за загревање и климатизацију простора у кући/стану, а све са циљем рационалне потрошње енергије. Посебно нагласити значај великих могућности коришћења обновљивих и алтернативних извора енергије за загревање стана/куће. За реализацију овог дела наставне теме користити мултимедију и разне узорке изолационих материјала.</p> <p>У другом делу ове области, ученике упознати са организацијом рада у пољопривредној производњи и најважнијим машинама и уређајима које су неопходне за нормално одвијање производње. Кроз разне илустрације модела или мултимедију, оспособити ученике да препознају</p>
--	--	--	--

			<p>основне процесе пољопривредне производње са посебним освртом на производњу хране. Савремена пољопривредна производња не би могла да се замисли без савремених машина и уређаја. Уз помоћ слика, мултимедије или макета ученицима треба представити најважније машине у пољопривреди са њиховим најбитнијим карактеристикама.</p> <p>Истакнути значај рециклаже материјала и заштите животне средине у грађевинарству и пољопривреди. Организовати активне методе рада и учења (рад у малим групама) при чему ће ученицима бити омогућено да разумеју успостављање везе између квалитета животне средине и квалитета свог живота. Могуће је организовати нпр. интерни конкурс за предлог</p>
--	--	--	--

			<p>пројекта/активности којим би ученици приказали да разумеју које активности подстичу одрживост (нпр. штедња воде и енергије, разврставање отпада, рециклажа) као и да ли повезују значај тих активности са својим будућим животом, животом заједнице као и животом будућих генерација.</p> <p>На крају ове области ученике поступно увести у свет практичног стваралаштва. Кроз практичан рад ученици стечена теоријска знања претварају у функционална, развијајући алгоритамски начин размишљања од идеје до реализације. Њихов стваралачки рад треба да се заснива на изради модела грађевинске или пољопривредне машине, уређаја или модела који користи обновљиве изворе енергије, уз обавезну</p>
--	--	--	---

			<p>примену мера заштите на раду.</p> <p>Препоручени број часова је 20.</p>
<p>КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ</p>	<p>– изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду;</p> <p>– самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта и образлажи избор;</p> <p>– самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ;</p> <p>– креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста;</p> <p>– припрема и организује</p>	<p>Израда техничке документације.</p> <p>Израда макете/модела у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије.</p> <p>Представљање идеје, поступка израде и решења производа.</p> <p>Одређивање тржишне вредности производа укључујући и оквирну процену трошкова.</p> <p>Представљање производа и креирање дигиталне презентације.</p>	<p>У овом делу програма ученици реализују заједничке пројекте примењујући претходно стечена знања и вештине што даје простора за креативну слободу, индивидуализацију наставе и диференцијацију према способностима, полу и интересовањима ученика, могућностима школе и потребама животне средине. За остваривање исхода у овој области потребно је поступно уводити ученике у алгоритме конструкторског моделовања при изради сопственог пројекта, креирању планске документације (листа материјала, неопходан прибор и алат, редослед операција, процена трошкова)</p>

	<p>радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује;</p> <p>– израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду;</p> <p>– учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела;</p> <p>– одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова.</p>		<p>до извршавања радних операција, графичког представљања замисли и процене и вредновања.</p> <p>Ученике треба упознати са могућношћу да се сами одређују за одређену активност у оквиру дате теме која се односи на израду модела разних машина и уређаја у грађевинарству, израду макете грађевинског објекта или стана на основу плана и предлог за његово уређење као и моделовање машина и уређаја у пољопривредној производњи. Потребно је да ученици користе податке из различитих извора, самостално проналазе информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ, израђују макету/модел, поштујући принципе економичног искоришћења материјала и</p>
--	--	--	---

			<p>рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду. Реализацијом својих пројеката откривају и решавају једноставне техничке и технолошке проблеме, сазнавајући примену природних законитости у пракси. На тај начин ученици формирају свест о томе како се применом технике и технологије мења свет у коме живе. Уочавају како техника утиче позитивно на околину, а како се, понекад нарушава природни склад и како се могу смањити штетни утицаји на природно окружење и развијање еколошке свести. У пројекат се може укључити и више ученика уколико је рад сложенији, односно ако се ученици за такав вид сарадње одлуче. Ученици учествују у успостављању критеријума за</p>
--	--	--	--

			<p>вредновање, процењују свој рад и рад других и предлажу унапређење постојеће макете/модела.</p> <p>На избор активности, може утицати и опремљеност кабинета алатом и материјалом.</p> <p>У свим сегментима наставе у овој области, код ученика треба развијати предузетнички дух.</p> <p>Препоручени број часова је 20.</p>
--	--	--	---

Смернице за израду Анекса школског програма

Предмет : Физичко и здравствено васпитање, разред : VI

Теме	Исходи	Садржаји	Начин остваривања програма
ФИЗИЧКЕ	– примени комплексе простих	Вежбе за развој снаге.	Настава физичког и

<p style="text-align: center;">СПОСОБНОСТИ</p> <p style="text-align: center;">МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ Спорт и спортске дисциплине</p>	<p>и општеприпремних вежби у већем обиму и интензитету усамоствалном вежбању; - користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; - упоређује резултате тестирања са вредностима за свој узраст; - примени досегнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;</p>	<p>Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</p>	<p>здравственог васпитања усмерена је према индивидуалним разликама ученика, које се узимају као критеријум у диференцираном приступу, па самим тим неопходно је упутити ученика или групу ученика, на олакшане или проширене садржаје у часовној, ванчасовној и ваншколској организацији рада. Где је неопходно, програмске садржаје потребно је реализовати према полу. Обавезни организациони облици рада: А. часови физичког и здравственог васпитања; А1. обавезне физичке активности ученика; Остали облици рада (ванчасовне и ваншколске активности): Б. слободне активности - секције, В. недеља школског спорта, Г. активности у природи (кросеви, зимовање, летовање)</p>
--	--	---	---

<p style="text-align: center;">Атлетика</p>	<p>– разликује атлетске дисциплине;</p> <p>– развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;</p>	<p>Техника штафетног трчања.</p> <p>Скок удаљ.</p> <p>Бацања кугле 2 kg.</p> <p>Истрајно трчање – припрема за крос.</p> <p>Скок увис (опкорачна техника).</p> <p>Бацање „вортекс-а”.</p>	<p>- камповање...),</p> <p>Д. школска и ваншколска такмичења</p> <p>Ђ. корективно-педагошки рад.</p>
<p style="text-align: center;">Спортска гимнастика</p>			

<p>Основе тимских и спортских игара</p>	<ul style="list-style-type: none"> – одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; – схвати вредност спортске гимнастике за сопствени развој; – изведе елементе кошаркашке технике; – примени основна правила кошарке; – користи елементе кошарке у игри; – примени основне елементе тактике у одбрани и нападу; – учествује на унутар одељенским такмичењима; 	<p>Вежбе на тлу.</p> <p>Прескоци и скокови.</p> <p>Вежбе у упору.</p> <p>Вежбе у вису.</p> <p>Греда.</p> <p>Гимнастички полигон.</p> <p>Кошарка:</p> <p>Основни елементи технике и правила:</p> <ul style="list-style-type: none"> – кретање у основном ставу у одбрани, – контрола лопте у месту и кретању, – вођење лопте, – дриблинг, 	
--	---	--	--

<p>Плес и ритмика</p>	<ul style="list-style-type: none"> – изведе кретања у различитом ритму; – игра народно коло; – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; – изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; 	<ul style="list-style-type: none"> – хватања и додавања лопте, – шутирања, – принципи индивидуалне одбране, – откривање и покривање (сарадња играча), – основна правила кошарке. 	
<p>ФИЗИЧКА И</p>		<p>Вежбе са вијачом.</p> <p>Народно коло „Моравац“.</p> <p>Народно коло из краја у којем се школа налази</p>	

<p style="text-align: center;">ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</p> <p style="text-align: center;">Физичко вежбање и спорт</p>	<p>– процени ниво сопствене дневне физичке активности;</p> <p>– препозна начине за побољшање својих физичких</p>	<p>Основна правила вежбања. Основна правила Кошарке и правила Рукомета.</p>	<p>Основне карактеристике часова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - јасноћа наставног садржаја; - оптимално коришћење расположивог простора, справа и реквизита; - избор рационалних облика и метода рада; - избор вежби оптималне образовне вредности; - функционална повезаност свих делова часа - унутар једног и више узастопних часова једне наставне теме. <p>Уколико на часу истовремено вежбају два одељења, настава се спроводи одвојено за ученике и ученице.</p> <p>Приликом избора облика рада неопходно је узети у обзир просторне услове рада, број ученика на часу, број справа и реквизита и динамику обучавања и увежбавања</p>
---	--	---	--

<p>Здравствено васпитање</p>	<p>способности;</p> <ul style="list-style-type: none"> – препозна могуће последице недовољне физичке активности; – правилно се понаша на вежбаљима као и на спортским манифестацијама; – примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; – примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; – примерено се понаша као посматрач на такмичењима; – решава конфликте на друштвено прихватљив начин; – пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско- 	<p>Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе).</p> <p>Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању.</p> <p>Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање.</p> <p>Облици насиља у физичком васпитању и спорту.</p> <p>„Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација).</p> <p>Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта.</p> <p>Развој физичких способности у функцији сналажења у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...).</p> <p>Повезаност физичког вежбања и естетике.</p>	<p>наставног задатка.</p> <p>Избор дидактичних облика рада треба да буде функцији рационалне организације и интензификације часа, као и достизања постављених исхода.</p> <p>Праћење и оцењивање Исходи представљају добру основу за праћење и процену постигнућа ученика, односно креирање захтева којима се може утврдити да ли су ученици достигли оно што је описано одређеним исходом.</p> <p>Исходи помажу наставницима у праћењу, прикупљању и бележењу постигнућа ученика. Како ће у процесу вредновања искористити исходе наставник, сам осмишљава у односу на то који се начин праћења и процене њему чини најрационалнијим и најкориснијим. Поред тога, постојање исхода олакшава и извештавање родитеља о раду и напредовању ученика.</p>
-------------------------------------	---	--	---

	<p>рекреативних активности;</p> <ul style="list-style-type: none"> – прихвати победу и пораз; – вреднује спортове без обзира на лично интересовање; – примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; – процени лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; <ul style="list-style-type: none"> – подстиче породицу на потребу примене редовне физичке активности; – повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; – примени препоручени дневни ритам рада, исхране и одмора; – користи здраве намирнице у 	<p>Значај вежбања у породици.</p> <p>Планирање вежбања у оквиру дневних активности.</p> <p>Значај физичке активности за здравље.</p> <p>Поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања.</p> <p>Последице неодржавања хигијене – хигијена пре и после вежбања.</p>	<p>У процесу оцењивања пожељно је користити лични картон ученика (евиденција о процесу и продукцима рада ученика, уз коментаре и препоруке) као извор података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења личног картона ученика су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика.</p>
--	---	--	---

	<p>исхрани;</p> <ul style="list-style-type: none">– користи само препоручене додатке исхрани;– примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању;– правилно реагује након повреда;– чува животну средину током вежбања;– препозна последице конзумирања дувана.	<p>Значај употребе воћа и поврћа у исхрани .</p> <p>Последице неправилне исхране и прекомерног уношења енергетских напитака.</p> <p>Поступци ученика након повреда (тражење помоћи).</p> <p>Вежбање и играње у различитим временским условима (упутства за игру и вежбање на отвореном простору).</p> <p>Чување околине на отвореним просторима изабраним за вежбање.</p> <p>Последице конзумирања дувана.</p>	
--	---	--	--